

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
www.bic.moe.go.th

ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับสูง
ว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ 10
จอมเทียน - พัทยา จังหวัดชลบุรี

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศ
กระทรวงศึกษาธิการ

ISSN 1686-0748

THE BULLETIN ON INTERNATIONAL COOPERATION OF THE MINISTRY OF EDUCATION

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 มกราคม - มีนาคม 2554

Vol.8 No.2 January - March 2011

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นสื่อในการเผยแพร่ข้อมูลและความเคลื่อนไหว รวมทั้งความคืบหน้าของกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในทางด้านความร่วมมือกับต่างประเทศ
2. เพื่อเป็นแหล่งรวมข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการ สำหรับใช้ในการสืบค้นอ้างอิงในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป
3. เพื่อเป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการในอันที่จะนำมาซึ่งการพัฒนาความร่วมมือกับต่างประเทศในอนาคต

กำหนดออก

ปีละ 4 ฉบับ ประจำเดือน มกราคม - มีนาคม, เมษายน - มิถุนายน, กรกฎาคม - กันยายน และตุลาคม - ธันวาคม

ที่ปรึกษา

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ฝ่ายต่างประเทศ

บรรณาธิการ

นายไพศาล วิศาลภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ

ผู้จัดการการพิมพ์

นางนฤมล สุวรรณเนตร

ผู้ช่วยบรรณาธิการ

- นางสาวดุริยา อมตวิวัฒน์
- นางยุวดี ภูริโกโคย
- นางสาวสมใจ ธีรพิสุทธิ์
- นางชนิษฐา ห้านิรัตติย์
- นายสมทรง งามวงษ์
- นางนฤมล สุวรรณเนตร
- Ms. Elizabeth Saul
- นางจิรนนท์ ทรงชาติ
- นางสาวบุญจิรา แก้วประหลาด

สำนักงาน

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ถนนราชดำริ่นนอก เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0-2628-5646-9 ต่อ 124 โทรสาร 0-2628-5649 www.bic.moe.go.th

Objectives

1. To disseminate updated summaries on the work of the Ministry of Education and collaborating organizations on international cooperation
2. To serve as a reference point and platform to stimulate further research into specific programmes and activities
3. To promote the exchange of ideas and information to develop future cooperation

Date of Issue

The Bulletin is a quarterly periodical issued in January, April, July and October.

Advisors

- Permanent Secretary, Ministry of Education
- Deputy Permanent Secretary for Education (Foreign Affairs)

Editor

Paisal Wisalapom Director, Bureau of International Cooperation

Manager

Narumol Suwannetr

Assistant Editors

- Duriya Amatavivat
- Yuwadee Phooriphokhai
- Somjai Theeratith
- Kanittha Hanirattisai
- Somsong Ngamwong
- Narumol Suwannetr
- Elizabeth Saul
- Jeeran Songchart
- Boonjira Kaewpralad

Office

Bureau of International Cooperation, Office of the Permanent Secretary, Ministry of Education, Ratchadamnoen Nok Avenue, Dusit, Bangkok 10300, Thailand. Tel. 0-2628-5646-9 ext. 124 Fax. 0-2628-5649 www.bic.moe.go.th

พิมพ์ที่ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)

บุคคลหรือองค์กรใดต้องการนำข้อเขียน หรือบทความที่อยู่ในวารสารฉบับนี้ไปตีพิมพ์อ้างอิง หรือประโยชน์ในสิ่งตีพิมพ์อื่น ขอความกรุณาแจ้งสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการทราบเป็นการล่วงหน้า และขอให้ระบุชื่อผู้เขียนหรือชื่อวารสารในการอ้างอิงด้วย

สารบัญ CONTENTS

ปีที่ 8 ฉบับที่ 2 มกราคม - มีนาคม 2554

Vol.8 No.2 January - March 2011

In Focus

7

การประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนครั้งที่ 10

10th Meeting of the High Level Working Group on Education For All

ดุริยา อมตวิวัฒน์
สุปราณี ค่ายวง

8

การศึกษาเพื่อปวงชน

Education for All

ดร.ปริญานูช จริยวิทยานนท์

ความเคลื่อนไหว (Movement)

10

การประชุมสภาของสำนักงานระหว่างประเทศด้านการศึกษาของยูเนสโก ครั้งที่ 60

60th Session of the International Bureau of Education (IBE)

สิริภคค์ ธรรมบุศย์

13

การประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค ครั้งที่ 33 และการประชุมเครือข่ายด้านการศึกษาของเอเปค ครั้งที่ 27

33rd APECHumanResourceDevelopment Working Group Meeting

กุสุมา นวพันธุ์พิมล

16

การประชุมคณะกรรมการवादวยสถานภาพสตรี ครั้งที่ 55

55th Session of the Commission on the Status of Women

ดุริยา อมตวิวัฒน์
รัชนิษฐ์ พงศ์อุดม

18

การประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 46 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 6

46th SEAMEO Council Conference (SEAMEC) and 6th ASEAN Education Ministers Meeting (ASEM)

ชนิษฐา ห้านริตติ์ชัย

22

การประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 7

7th Meeting of the Thailand-Cambodia Joint Commission on Bilateral Cooperation

พิมพ์วิรัชญ์ เมืองนิล

24

การจัดสัมมนาวิชาการตะวันออกกลางศึกษาสัญจร "สายสัมพันธ์ไทย - ตะวันออกกลาง: มองผ่านมิติสังคมและวัฒนธรรม"

Seminar on Thai-Middle East Relations

สมทรง งามวงษ์
ผาณิต ทิพย์สุวรรณ

26

โครงการทุนสนับสนุนให้นักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย

Short Course Training on Language and Culture

สมทรง งามวงษ์
สุทิศา ชุณหะวัณเดช

28

การแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ภาษาอังกฤษในที่ชุมชนระดับชาติ ประจำปี 2554

Thailand Public Speaking Competition 2011

สมใจ ธีรรัฐ

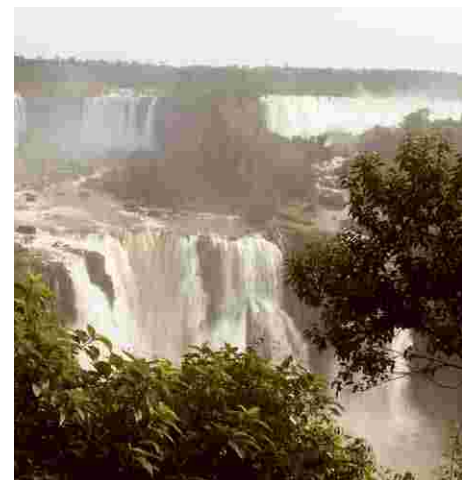
บทความ (Article)

30

อาหารกลางวันสำคัญไฉน

School Lunch Project

รศ.ดร.วไล ณ์ ป้อมเพชร

33

มรดกโลกสองฟากพรมแดนมรดกโลก อิกวาซุในบราซิล (ตอนที่ 2)

Transborder World Heritage : The Iguazu National Park and Falls of Argentina and Brazil (Part II)

สาวิตรี สุวรรณสถิตย์

จากบรรณาธิการ

From the Editor

การศึกษาเป็นกลไกหนึ่งที่สำคัญมากที่สุดในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติ การจัดการศึกษาเพื่อปวงชนจึงถือเป็นการเน้นย้ำ ความสำคัญในบทบาทนี้และยังเป็นการให้โอกาสทางการศึกษาแก่มนุษย์ ทุกคนบนโลกอย่างมีคุณภาพและเท่าเทียมกันในทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา รวมถึงคนพิการ คนด้อยโอกาสทั้งหลายทั้งปวง เพื่อให้ประชากร ในสังคมนั้นๆ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีและดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาสังคม ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้ ประเทศชาติเหล่านั้นมีความเจริญรุดหน้าทัดเทียมประชาคมโลก

วารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวงศึกษาธิการฉบับนี้ จึงขอแนะนำท่านทั้งหลายสู่เวทีการประชุมสำคัญระดับโลก นั่นก็คือ **การประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ 10** ที่จัดขึ้น เมื่อวันที่ 22 - 24 มีนาคม 2554 ณ โรงแรมรอยัลคลิฟ บีช รีสอร์ท จอมเทียน - พัทยา จังหวัดชลบุรี ซึ่งเป็นความภาคภูมิใจของการศึกษา ประเทศไทยในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมฯ ครั้งประวัติศาสตร์ อีกคราวหนึ่งที่ตั้งใจขึ้นเพื่อติดตามความเคลื่อนไหวของการศึกษาเพื่อปวงชน ที่ทั่วโลกได้ตั้งเป้าหมายไว้ในปฏิญญาจอมเทียน (ประเทศไทย พ.ศ. 2533) จนถึงปฏิญญาดาการ์ (ประเทศเซเนกัล พ.ศ. 2543) โดยมีผู้บริหารระดับสูง ด้านการศึกษาจาก 34 ประเทศ รวมทั้งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงความร่วมมือเพื่อพัฒนาจากประเทศในทวีปต่างๆ ทั่วโลกเข้าร่วมประชุม อีกทั้งยังได้รับ **พระมหากษัตริย์คุณจากสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี** เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานในพิธีเปิด ด้วย และการที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมครั้งนี้เป็นสิ่งยืนยัน ให้เห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจในการพัฒนาการศึกษาอย่างจริงจังจนเกิด ผลสำเร็จตามเป้าหมาย และเป็นโอกาสอันดีที่จะเผยแพร่ให้ประเทศต่างๆ รับรู้ถึงการส่งเสริมให้คนไทยได้มีโอกาสทางการศึกษาอย่างมีคุณภาพและ เท่าเทียม โดยเราได้นำเสนอและบรรยายภาคการประชุมฯ มาฝากไว้ใน คอลัมน์ In Focus ให้ผู้อ่านได้ร่วมรับรู้วาระสำคัญครั้งนี้ นอกจากนี้ ยังมี บทความพิเศษเรื่อง **การศึกษาเพื่อปวงชน** จาก ดร.ปริยานุช จริยวิทยานนท์ ผู้ทรงคุณวุฒิของสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ มาเพิ่มเติมสาระ ความรู้ที่น่าสนใจด้วย

นอกจากเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนแล้ว ยังมีความเคลื่อนไหวด้าน การศึกษากับต่างประเทศ อาทิ เรื่อง **การประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 46 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 6** จัดขึ้นที่ประเทศบรูไน- ดารุสซาลาม ซึ่งในการประชุมครั้งนี้ได้มีการลงนาม MOU ด้านการศึกษา ระหว่างไทยกับอินโดนีเซียด้วย เรื่อง **โครงการสัมมนาตะวันออกกลาง ศึกษาสัญจร** ที่จัดขึ้น ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งประกอบด้วย การ สัมมนาวิชาการที่เกี่ยวกับเรื่องราวในประเทศแถบตะวันออกกลาง การ ศึกษาสัญจรที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา และการเยี่ยมชม มัสยิดตะเกียบและมัสยิดกุฎีซอฟา เป็นต้น และ **โครงการทุนสนับสนุนให้นักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย** จัดขึ้นที่ โรงเรียนภาษาและศิลปะการประกอบอาหารไทยเสาวภา สุขุมวิท 23 เพื่อ เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาและวัฒนธรรมอันดีงามของไทยให้แก่ ชาวต่างชาติ รวมทั้งเรื่อง **การแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ภาษาอังกฤษใน ที่ชุมนุม ระดับชาติ ประจำปี 2554** เพื่อคัดเลือกนักเรียนและนักศึกษาเป็น ตัวแทนประเทศไทยไปแข่งขันระดับนานาชาติที่ประเทศอังกฤษในเดือน พฤษภาคมด้วย

คอลัมน์บทความมรดกโลกในฉบับนี้ขอนำเสนอเรื่องราวของ **อุทยานแห่งชาติและน้ำตกอิกวาซูในพรมแดนของประเทศ บราซิล ตอนที่ 2** ที่ต่อเนื่องจากมรดกโลกอิกวาซูในอาร์เจนตินาที่นำ เสนอไปแล้วในวารสารฉบับเดือนตุลาคม - ธันวาคม 2553 ขอเชิญ ทุกท่านท่องเที่ยวไปกับความสวยงามและน่าประทับใจของมรดกโลก แห่งนี้ได้ในเล่มค่ะ

ติดตามอ่านวารสารความร่วมมือกับต่างประเทศของกระทรวง ศึกษาธิการฉบับปัจจุบัน และฉบับย้อนหลังได้ทางเว็บไซต์ www.bic.moe.go.th แล้วพบกันใหม่ฉบับหน้าค่ะ...

Education has long been recognized as one of the most important tools to promote the social and economic development of a nation. The global agenda on Education For All (EFA) and six EFA goals, which receive attention in this issue of the Bulletin, represent a vision of a desirable future agreed upon by delegates from one hundred and fifty five countries and a hundred and fifty government and non government organizations in Jomtien, Thailand in 1990. Since then many countries have introduced major programmes of education reform. For Thailand, the reform strategy was launched with the promulgation of the National Education Act (1999).

Readers can learn about the 10th Meeting of High Level Group on Education for All, which was held during March 22-24, 2011 at Royal Cliff Beach Resort, Jomtien, Chonburi. HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn, who has been recognized by UNESCO as one of their Goodwill Ambassadors for her personal efforts in reaching out to minority groups, graciously presided over the opening ceremony. Thailand was proud to host this important international meeting in which Ministers and senior education officials from thirty four countries followed up on progress made. The Bulletin has the honour of publishing an additional special article on this topic written by Dr. Preeyanuch Jariyawittayanon, the honorable official from the Office of the Permanent Secretary of Education.

At the regional level, Southeast Asian countries are united under the frameworks of ASEAN and SEAMEO. We are pleased, therefore, to include reports on the 46th SEAMEO Council Conference and 6th ASEAN Education Ministers Meeting which took place in Brunei Darussalam. We also provide information on the Seminar on Thai – Middle East Relations, a project to supporting foreign students in studying Thai language and culture, as well as the 2011 National English Speech Contest.

For our article on World Heritage, we travel once again to South America for the second part of the article on the Iguazu Falls and Parks of Argentina and Brazil.

May we remind you that the Bulletin on International Cooperation of the Ministry of Education is also available online at www.bic.moe.go.th. Until the next issue.

การประชุมระดับสูง ว่าด้วยการศึกษา เพื่อปวงชน ครั้งที่ 10

- ❖ ดุริยา อมตวิวัฒน์
- ❖❖ สุปราณี คำยวง

On 22 March 2011, HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn presided over the opening ceremony of the 10th Meeting of the High Level Working Group on Education For All (EFA) together with Prime Minister Abhisit Vejjajiva and UNESCO the Director General, Irina Bokova. Thailand was pleased to welcome heads of state, ministers, vice ministers and high officials for education, representatives from international, regional and national development agencies, UN agencies, as well as EFA partners from private sector and civil society. The High Level Group on EFA, a mechanism for EFA coordination, meets annually to ensure that political support, financial and technical resources remain focused on achievement of the six EFA goals. It was fitting that the 10th Meeting of the High Level Group should return to Jomtien-Pattaya since this is where the EFA agenda was originally launched twenty years ago.

Back to back with the High Level Group Meeting was a one-day, Asia Pacific Regional Preparatory Meeting on "Education and the Achievement of the Millenium Development Goals", organized in collaboration with the UN Department of Economic and Social Affairs (ECOSOC) and the Ministry of Education, Thailand. High officials from thirteen countries together with representatives from eighteen international government and non-government development partners participated in the discussions.

เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2554 เวลา 16.30 น. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเป็นประธานเปิดงานจัดการประชุมนานาชาติ "การประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ 10" (10th Meeting of the High Level Group on Education for All หรือ EFA) ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 22 - 24 มีนาคม 2554 ณ โรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท จอมเทียน-พัทยา จังหวัดชลบุรี โดยนางอิรินา โบโกว่า ผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโก เป็นผู้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมการประชุม และนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี เป็นผู้กราบบังคมทูลถวายรายงานและร่วมให้การต้อนรับผู้นำ ด้านการศึกษาของชาติ สมาชิกองค์การยูเนสโกที่มาเข้าร่วมการประชุม จาก 41 ประเทศทั่วโลก รวมทั้งผู้แทนองค์การ

- ❖ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์การระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ❖❖ นักวิเทศสัมพันธ์ ชำนาญการพิเศษ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

“

การกลับมาประชุมที่จอมเทียน-
พญาจะเป็นการรำลึกถึงประวัติศาสตร์
ของต้นกำเนิดวาระการศึกษาเพื่อปวงชน
โดยได้นำปฏิญญาจอมเทียนที่ได้มีการ
รับรองไปเมื่อ 20 ปีที่แล้วมาทบทวน
และพิจารณาแนวทางที่จะดำเนินการให้
บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน
ในปี 2558

”

ระหว่างประเทศ อาทิ ธนาคารโลก สหประชาชาติ
ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนระหว่าง
ประเทศ เข้าร่วมประชุม 224 คน

การที่ประเทศไทยได้รับเกียรติให้เป็น
เจ้าภาพการประชุมครั้งนี้ มีเหตุผลเนื่องมาจาก
ประเทศไทยเป็นต้นกำเนิดวาระการศึกษาเพื่อ
ปวงชน โดยการเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับ
โลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน เมื่อปี 2533
ดังนั้นในปี 2554 จึงถือเป็นการครบรอบการ
รับรองปฏิญญาจอมเทียนว่าด้วยการศึกษา
เพื่อปวงชน ยูเนสโกจึงเห็นว่าการกลับมา
ประชุมที่จอมเทียน-พญาจะเป็นการรำลึกถึง
ประวัติศาสตร์ของต้นกำเนิดวาระการศึกษา
เพื่อปวงชน โดยได้นำปฏิญญาจอมเทียนที่ได้
มีการรับรองไปเมื่อ 20 ปีที่แล้วมาทบทวนและ
พิจารณาแนวทางที่จะดำเนินการให้บรรลุ
เป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในปี 2558 ซึ่ง
ทำให้มีการกล่าวถึงปฏิญญาจอมเทียนกัน
อย่างกว้างขวางและใช้เป็นแนวทางในการจัด
ทำแผนการดำเนินงาน และที่ประชุมได้
ให้การรับรองในวันที่ 23 มีนาคม 2554
นอกจากนี้ยูเนสโกยังได้ชื่นชมประเทศไทยที่

ให้ความสำคัญและจัดการศึกษาได้อย่าง
ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย เช่น การดำเนิน
โครงการเรียนฟรี 15 ปี การให้การศึกษแก่
กลุ่มคนไร้สัญชาติ เป็นต้น

สาระสำคัญของแถลงการณ์จอมเทียน
ในการประชุมครั้งนี้ได้สะท้อนให้เห็นถึง
เจตนารมณ์ร่วมกันของผู้นำด้านการศึกษา
จากทั่วโลกในการตระหนักถึงความสำคัญของ
การศึกษาที่จะส่งผลต่อการพัฒนาในทุกมิติ
ดังนั้นการประกาศเจตนารมณ์ดังกล่าว
ถือเป็นการเร่งรัดให้เกิดการดำเนินการ
พัฒนาการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายให้ได้
มากที่สุด ทั้งนี้ที่ประชุมเห็นพ้องต้องกันว่าควร
จะต้องดำเนินการในเรื่องของการเข้าถึง
การศึกษา ควบคู่ไปกับการพัฒนาคุณภาพ
การศึกษา ซึ่งงบประมาณเป็นเรื่องหนึ่งที่ได้
ประชุมได้ให้ความสำคัญอย่างมาก และได้
เรียกร้องให้รัฐบาลทั่วโลกจัดสรรงบประมาณ
ให้แก่การศึกษามากขึ้น โดยขอให้อยู่ไม่ต่ำกว่า
ร้อยละ 15 - 20 ของงบประมาณประเทศ
นอกจากนี้ ยังเห็นว่าความร่วมมือระหว่าง
ประเทศกำลังพัฒนาด้วยกันจะทำให้เกิดพลัง

ในการขับเคลื่อนการศึกษาด้วยการแลกเปลี่ยน
เรียนรู้ระหว่างกัน

ภายหลังการประชุมดังกล่าวกระทรวง
ศึกษาธิการได้ร่วมกับกรมกิจการเศรษฐกิจ
และสังคมของสหประชาชาติ (United
Nations Department of Economic and
Social Affairs : UNDESA) เป็นเจ้าภาพ
จัดการประชุมหารือระดับภูมิภาคสำหรับ
เอเชียและแปซิฟิก เพื่อติดตามการดำเนินงาน
ตามเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ
ของสหประชาชาติ ในวันที่ 24 มีนาคม 2554
วัตถุประสงค์ของการประชุมครั้งนี้ คือ เพื่อ
ทบทวนสภาพการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง
กับเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษของ
สหประชาชาติ (UN Millennium Development
Goals -MDGs) ซึ่งมีทั้งหมด 8 เป้าหมาย
เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ได้แก่
เป้าหมายที่ 2 คือให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษา
ระดับประถมศึกษา ซึ่งประเทศไทยได้บรรลุ
เป้าหมายดังกล่าวแล้วและได้กำหนด
เป้าหมายเพิ่มเติมที่ทำทนายมากยิ่งขึ้นกว่า
เป้าหมาย MDG ที่เรียกว่า เอ็มดีจีพลัส

(MDG+) สำหรับการประชุมครั้งนี้ได้มีการหารือกันในเรื่อง 3 ประเด็น ได้แก่ การศึกษากับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยท้ายสุดได้มีการพิจารณาเสนอแนะนโยบายที่สำคัญสำหรับภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก ซึ่งมีจุดเน้นที่สำคัญคือการสร้างหุ้นส่วนการทำงาน การเพิ่มงบประมาณเพื่อการศึกษา ทั้งนี้ ผลจากการประชุมครั้งนี้ได้นำเสนอในการประชุมระดับรัฐมนตรี ของสภาเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติ (Economic and Social Council : ECOSOC) ที่นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ในเดือนกรกฎาคม 2554 โดยกรมกิจการเศรษฐกิจและสังคมของสหประชาชาติได้เชิญรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้แทนของภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิกเพื่อนำเสนอผลการประชุมครั้งนี้

แถลงการณ์จ้อมเทียน

จ้อมเทียน ประเทศไทย

22 - 24 มีนาคม 2554

1. พวกเรา รัฐมนตรี เจ้าหน้าที่ในระดับผู้นำขององค์การความร่วมมือระดับพหุภาคีและทวิภาคี และผู้แทนอาวุโสของภาคประชาสังคมและภาคเอกชน ได้มาอยู่ร่วมกันตามคำเชิญของผู้อำนวยการใหญ่องค์การยูเนสโกที่จ้อมเทียน ประเทศไทย ระหว่างวันที่ 22 - 24 มีนาคม 2554 เพื่อเข้าร่วมการประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ 10 พวกเรารู้สึกซาบซึ้งในการให้การต้อนรับที่อบอุ่นของรัฐบาลไทยเป็นอย่างยิ่ง และในโอกาสนี้พวกเราขอแสดงความเสียใจอย่างสุดซึ้งกับประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากแผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ และมหันตภัยจากนิวเคลียร์ที่เกิดขึ้นในประเทศญี่ปุ่นเมื่อเร็วๆ นี้

2. ขณะนี้เหลือเวลาเพียงไม่ถึง 4 ปี ก่อนจะถึงปี พ.ศ. 2558 ซึ่งเป็นปีที่ได้กำหนดให้บรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน และจากแนวโน้มที่ปรากฏอยู่พวกเราอาจจะไม่บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้ ซึ่งหลายประเทศที่ยังอยู่ห่างไกลจากเป้าหมาย ในปี พ.ศ. 2551 มีเด็กที่ไม่ได้เข้าเรียนถึง 67 ล้านคน และร้อยละ 17 ของประชากรโลกวัยผู้ใหญ่ยังขาดทักษะการรู้หนังสือขั้นพื้นฐาน พวกเราเรียกร้องให้มีพันธกรณีที่แข็งแกร่งและเร่งดำเนินการความพยายามทั้งในระดับชาติ ระดับภูมิภาค และระดับโลก เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การศึกษาเพื่อปวงชน พร้อมทั้งเร่งดำเนินการเรื่องของสิทธิทางการศึกษา

3. การดำเนินการตามเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในประเทศต่างๆ และในแต่ละเป้าหมายยังไม่ได้มีความก้าวหน้าเท่าที่สมควร แต่ความก้าวหน้าที่ได้ชัดคือการเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา และหลายประเทศได้แสดงให้เห็นอย่างชัดเจนว่าได้รับบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนในระดับประถมศึกษา อย่างไรก็ตาม สำหรับความก้าวหน้าในเป้าหมายอื่นๆ อาทิ การดูแลและการศึกษาเด็กปฐมวัย การเรียนรู้ของเด็กเยาวชนและผู้ใหญ่ การฝึกอบรมและการศึกษาด้านอาชีวศึกษา ความเสมอภาคทางการศึกษาของหญิงชาย และการรู้หนังสือ ตลอดจนคุณภาพการศึกษา ยังคงห่างไกลจากเป้าหมายที่ตั้งไว้ เด็ก คนรุ่นหนุ่มสาว และผู้ใหญ่จำเป็นต้องได้รับความรู้ และทักษะต่างๆ ที่จะช่วยการเผชิญกับสิ่งท้าทายต่างๆ ในปัจจุบันและในอนาคต โดยเฉพาะในขณะที่เกิดภาวะวิกฤติทางการเงินของโลกในปัจจุบัน พวกเราเชื่อมั่นว่าระบบการศึกษาควรส่งเสริมกระบวนการการเรียนรู้ตลอดชีวิต นับตั้งแต่วัยเด็กจนถึงผู้ใหญ่โดยต้องมีการส่งผ่านจากบ้านไปสู่โรงเรียนและระดับอุดมศึกษา และจากระดับโรงเรียนไปสู่โลกของการทำงาน

4. การเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพการศึกษามีความเชื่อมโยงกันอย่างซับซ้อน ไม่สามารถแยกออกจากกันได้ พวกเราจึงขอขอร้องว่าไม่ควรเลือกดำเนินการในอย่างใดอย่างหนึ่ง แต่ต้องดำเนินการไปพร้อมๆ กัน เพื่อให้มั่นใจว่าผู้เรียนได้รับการศึกษาอย่างครบพร้อมสมบูรณ์ทั้งการศึกษาในระบบและการศึกษานอกระบบ การจัดทำมีครูที่มีคุณภาพอย่างเพียงพอเป็นปัจจัยสำคัญในการเข้าถึงการศึกษาและคุณภาพการศึกษา หลักสูตรการศึกษาจะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและจะต้องตอบสนองต่อความหลากหลาย ทั้งนี้ ระบบต่างๆ จะต้องมีความชัดเจนเพื่อจะที่สามารถติดตามและวัดผลการเรียนรู้ได้ นอกจากนี้ ยังควรสำรวจความต้องการการจัดการศึกษาในรูปแบบเทคโนโลยีและสารสนเทศด้วย และการอุดมศึกษาและการวิจัยควรจะต้องเข้ามาช่วยมีบทบาทในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

5. ความเสมอภาคทางการศึกษาเป็นสิ่งท้าทายอีกประการหนึ่งที่ต้องได้รับการแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำอันเนื่องมาจากการแบ่งกลุ่มด้วยโอกาสและถูกเลือกปฏิบัติด้วยสาเหตุจากการถูกกีดกันทางเพศ รายได้ ที่ตั้งบ้านเรือน สัญชาติ ความพิการ ภาษา และลักษณะทางเชื้อชาตินั้น เป็นอุปสรรคที่สำคัญของการศึกษาเพื่อปวงชน สตรีและเด็กผู้หญิงยังคงเผชิญกับปัญหาที่สำคัญ : ในปี พ.ศ. 2551 จำนวนสตรีเกือบสองในสาม จากจำนวนประชากรวัยผู้ใหญ่กว่า 796 ล้านคน ขาดทักษะการรู้หนังสือขั้นพื้นฐาน ความไม่เท่าเทียมกันระหว่างชายหญิงที่อยู่ในระดับมัธยมศึกษา ส่งผลกระทบต่อสัดส่วนที่ไม่สมดุลกันระหว่างขีดความสามารถของเด็กผู้หญิงในการสร้างรายได้กับผลลัพธ์ความก้าวหน้าของประเทศในด้าน สุขภาพและการศึกษา พวกเราให้คำมั่นว่าจะแสวงหาการสร้างนวัตกรรมในการดำเนินโครงการเพื่อปกป้องสังคม และระดมทรัพยากรเพื่อจัดการกับ ปัญหาดังกล่าว

6. พวกเราขอเรียกร้องให้รัฐบาลแห่งชาติ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักที่มีภาระรับผิดชอบโดยตรง และได้รับการสนับสนุนจากสมาชิกรัฐสภาช่วย จัดสรรงบประมาณอย่างน้อยร้อยละ 6 ของผลิตภัณฑ์ประชาชาติ (GNP) และ/หรืออย่างน้อยร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมดให้กับการศึกษาและ ทำให้เกิดตัวบ่งชี้ถึงความคุ้มค่าในการใช้ทรัพยากรที่สอดคล้องกับปฏิญญาแอตติส อบาบา พวกเราขอเรียกร้องให้ชุมชนนานาชาติช่วยแสดง พันธกรณีทางการเมืองและทางการเงิน รวมทั้งช่วยสนับสนุนโครงการสุการศึกษาเพื่อปวงชนแบบเร่งด่วนให้ประสบความสำเร็จ พร้อมทั้งช่วยกัน ระดมงบประมาณอีกประมาณ 16 พันล้านเหรียญสหรัฐ เพื่อช่วยให้ประเทศที่มีรายได้น้อยบรรลุเป้าหมายหลักของการศึกษาเพื่อปวงชน

7. พวกเราไม่สามารถเพิกเฉยต่อความต้องการที่เร่งด่วนในการปกป้องการศึกษาในประเทศที่ได้รับผลกระทบจากความขัดแย้งอีกต่อไปได้ โรงเรียนได้กลายเป็นเป้าหมายของผู้ที่สู้รบกัน และเด็กนักเรียนโดยเฉพาะเด็กผู้หญิง ครูสตรีมีความเปราะบางต่อสถานการณ์ความขัดแย้งที่รุนแรง ดังนั้น ระบบการติดตามผลที่มีประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดสิทธิมนุษยชนด้านการศึกษาจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง การศึกษาสามารถแสดง บทบาทที่สำคัญในการสร้างสันติภาพในบริบทที่เปราะบางโดยการสร้างความเข้าใจกันในเรื่องความอดกลั้นและการเคารพซึ่งกันและกัน ดังนั้น พวก เราจึงขอเรียกร้องให้ชุมชนนานาชาติช่วยกันส่งเสริมการศึกษาในสถานการณ์ที่มีความขัดแย้งและอยู่ในบริบทที่เปราะบาง ให้การศึกษาเป็นส่วน สำคัญในการช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมและการฟื้นฟูต่างๆ

8. พวกเราควรจะต้องเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาสังคมและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในทุกระดับ รวมทั้งคนวัยหนุ่มสาวในกระบวนการ ตัดสินใจ รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมและในการดำเนินการติดตามสิทธิทางการศึกษา ทั้งนี้รวมถึงในระดับท้องถิ่นด้วย องค์การจากภาคประชา สังคมต่างๆ จำเป็นต้องเป็นผู้นำทางสังคมอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และถือว่าการมีส่วนร่วมทางสังคมเป็นสิทธิและได้รับการรับรองโดยตราสาร ระหว่างประเทศด้านสิทธิมนุษยชน

9. หลักฐานสำคัญแสดงให้เห็นว่าการลงทุนการศึกษานำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและช่วยส่งเสริมความมั่นคงของมนุษย์การให้การศึกษา เป็นศูนย์กลางเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) ควรได้รับการยอมรับอย่างเต็มที่ ความรู้และทักษะที่ประชาชนได้รับจากการ ศึกษาช่วยทำให้พวกเขามีพลังและช่วยเพิ่มโอกาสให้แก่พวกเขาซึ่งจะทำให้เขาหลุดพ้นจากความยากจน การศึกษาที่มีคุณภาพมีประโยชน์ในการ สร้างสุขอนามัยที่ดีทำให้พลเมืองเข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างสังคมประชาธิปไตยอย่างเข้มแข็ง สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของสิ่งแวดล้อม และช่วยเพิ่มผลผลิต เป็นต้น ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนที่ได้มีการประกาศใช้มากกว่า 60 ปี ได้กำหนดให้การศึกษาในระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาคือจัดให้ฟรีและเป็นการศึกษาภาคบังคับ พวกเราทั้งในส่วนปัจเจกบุคคลและส่วนรวมจะร่วมกันเรียกร้องสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐาน ดังกล่าวให้แก่เด็กผู้หญิงและเด็กผู้ชาย ตลอดจนรวมทั้งสตรีและบุรุษทั้งหลายทั่วโลก

10. ชุมชนนานาชาติต้องแสวงหาความร่วมมือและหุ้นส่วนใหม่ๆ โดยรวมถึงความร่วมมือระหว่างประเทศกำลังพัฒนา และระหว่างประเทศ กำลังพัฒนาและประเทศที่พัฒนาแล้ว หุ้นส่วนกับภาคเอกชนและภาคประชาสังคม ตลอดจนการจัดหาเงินทุนเพื่อการศึกษาสำหรับกลุ่ม ชายขอบ พวกเราขอให้องค์การยูเนสโกดำเนินการปฏิรูปให้สำเร็จเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา เพื่อปวงชนอื่นๆ

11. ณ จอมเทียน สถานที่ซึ่งผู้แทนจาก 155 ประเทศได้ให้การรับรองปฏิญญาโลกว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนมากกว่า 20 ปี พวกเราขอ ยืนยันพันธกรณีในอันจะบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชนด้วยกัน ขอพวกเราจาง่วมมือกันในการเร่งดำเนินการให้ประสบผลสำเร็จอย่างจริงจัง

“

“...นับตั้งแต่ปี 2548 ข้าพเจ้าได้รับเกียรติจากองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ แต่งตั้งให้ข้าพเจ้าเป็น กุศสันตวโมตรีคนแรกจากกลุ่มประเทศอาเซียน ประเทศอาเซียนกำลังจะเป็นประชาคมอาเซียนในปี 2558 ข้าพเจ้าหวังว่าเราชาวอาเซียนจะ เข้มแข็งยิ่งขึ้นในการสนับสนุนการศึกษาเพื่อป้องกันในภูมิภาคนี้ ข้าพเจ้า ขอขอบคุณองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่ง สหประชาชาติ และรัฐบาลไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงศึกษาธิการ ของไทย ที่ได้ร่วมกับจัดการประชุมระดับสูง ครั้งที่ 10 ขึ้น ณ สถานที่ ซึ่งเราได้ร่วมกันเริ่มต้นขบวนการการศึกษาเพื่อป้องกันเมื่อ 20 ปีก่อน ขอขอบคุณผู้มีส่วนร่วมทุกฝ่าย และด้วยความร่วมมือกันจะทำให้เราสามารถเอาชนะภัยคุกคามใหม่ๆ เพื่อบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อ ป้องกัน ในความเพียรพยายามเพื่อให้โลกของเราดีขึ้นและสงบสุขสำหรับ ทุกคน...”

พระราชดำริสตอนหนึ่งของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยาม-บรมราชกุมารี ในพิธีเปิดการประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อ ป้องกัน ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2554 ณ จอมเทียน-พัทยา จังหวัดชลบุรี

”

ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ การประชุมระดับสูงว่าด้วย การศึกษาเพื่อป้องกัน

ความเป็นมา

ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ระดับโลกเรื่องการศึกษาเพื่อป้องกันเมื่อปี พ.ศ. 2533 ที่จอมเทียน จังหวัดชลบุรี ร่วมกับ องค์การยูเนสโก และหน่วยงานสหประชาชาติ อื่นๆ ซึ่งที่ประชุมครั้งนั้นได้กำหนดเป้าหมาย การพัฒนาการศึกษาเพื่อป้องกันในปฏิญญา จอมเทียนไว้ 6 ประการ คือ

1. ขยายการดูแลเด็กปฐมวัยและ กิจกรรมเพื่อการพัฒนาอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่ม เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิการ
2. ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้น พื้นฐานให้ทั่วถึง ภายในปี พ.ศ. 2543
3. ปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อให้ผู้เรียนผ่านมาตรฐานขั้นต่ำที่สูงขึ้น
4. ลดอัตราการไม่รู้หนังสือของผู้ใหญ่ ในปี พ.ศ. 2543 ให้ได้ครึ่งหนึ่งของอัตราในปี พ.ศ. 2533 โดยเน้นการเรียนรู้ของเด็กหญิง และสตรี

5. ขยายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของเยาวชนและผู้ใหญ่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสุขอนามัยและการทำงานอาชีพที่ดีขึ้น

6. เพิ่มพูนความรู้ทักษะและค่านิยมที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและครอบครัว ในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย

ต่อมาในปีพ.ศ.2543องค์การยูเนสโก ร่วมกับหน่วยงานสหประชาชาติอื่นๆ ที่ดำเนินการเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชน ได้จัดการประชุมเพื่อประเมินความก้าวหน้าในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในการประชุมที่จอมเทียน ที่กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล ซึ่งผลปรากฏว่าประเทศสมาชิกยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ในปฏิญญาจอมเทียนได้ ดังนั้น ที่ประชุมจึงได้กำหนดเป้าหมายที่จะบรรลุการศึกษาเพื่อปวงชนภายในปี พ.ศ. 2558 ไว้ในกรอบปฏิญญาดาการ์ ดังนี้

“วิสัยทัศน์แห่งจอมเทียนเป็นเรื่องที่เรียบง่ายและทรงพลัง คนทุกคน เด็ก เยาวชน และผู้ใหญ่จะได้รับประโยชน์จากโอกาสทางการศึกษาเพื่อให้เข้าถึงความต้องการขั้นพื้นฐาน โดยที่จะเริ่มจากเด็กปฐมวัยผ่านโครงการการพัฒนาเด็กโดยรวม และต่อเนื่องไปยังวัยผู้ใหญ่ผ่านโครงการการรู้หนังสือและการศึกษาต่อเนื่อง การศึกษาเป็นความมั่งคั่งทั้งตัวบุคคลและประเทศ จอมเทียน+20 ต้องส่งต่อใจความสำคัญนี้ออกไปเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาเพื่อไปสู่อนาคตที่มั่นคงและรุ่งเรือง”

คำกล่าวตอนหนึ่งของนางอิรินา โบโกว่า ผู้อำนวยการยูเนสโก ในพิธีเปิดการประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน ครั้งที่ 10 เมื่อวันที่ 22 มีนาคม 2554 ณ จอมเทียน-พัทยา จังหวัดชลบุรี

1. ขยายและปรับปรุงการศึกษาและการดูแลเด็กเล็กก่อนวัยเรียน โดยเฉพาะเด็กที่เปราะบางและด้อยโอกาส
2. จัดให้เด็กทั้งหมดโดยเฉพาะเด็กผู้หญิง เด็กที่อยู่ในสภาวะยากลำบาก และเด็กที่เป็นกลุ่มน้อยทางเชื้อชาติ สามารถเข้าถึงและเข้าเรียนในระดับประถมศึกษาภาคบังคับที่มีคุณภาพภายในปี พ.ศ. 2558
3. จัดการศึกษาที่ตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ของเยาวชนและผู้ใหญ่ทั้งหมดผ่านโครงการทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างเท่าเทียมกัน
4. พัฒนาอัตราการรู้หนังสือของผู้ใหญ่ได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 50 ภายในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) โดยเฉพาะสตรี และการพัฒนาการเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐานและต่อเนื่องสำหรับผู้ใหญ่ทั้งหมดให้เท่าเทียมกัน
5. ขจัดความเหลื่อมล้ำทางเพศในการศึกษาระดับประถมและมัธยมภายในปี ค.ศ. 2005 (พ.ศ. 2548) และทำให้เกิดความเท่าเทียมทางเพศในการศึกษาภายในปี ค.ศ. 2015 (พ.ศ. 2558) โดยเน้นการเข้าถึงของเด็กผู้หญิงและทำให้เกิดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพ
6. พัฒนาคุณภาพการศึกษาในทุกด้าน และรับรองความเป็นเลิศทั้งหมดเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ทางการเรียนรู้ที่ชัดเจนและสามารถวัดได้ โดยเฉพาะในเรื่องการรู้หนังสือ การ

คำนวณตัวเลขและทักษะที่จำเป็นต่อชีวิต

กลไกการดำเนินการติดตามผลการบรรลุเป้าหมายการศึกษาเพื่อปวงชน

ที่ประชุมระดับโลกด้านการศึกษาในปี พ.ศ. 2543 เห็นว่าควรมีกลไกในการติดตามการดำเนินงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนอย่างต่อเนื่อง จึงได้มีการกำหนดกลไกที่สำคัญขึ้น 3 ประการ ที่จะติดตามความก้าวหน้าการศึกษาเพื่อปวงชนเป็นประจำทุกปี ดังนี้

1. การแต่งตั้งผู้ประสานงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนระดับชาติ (National Education for All Coordinator)
- องค์การยูเนสโกได้เชิญชวนให้ประเทศสมาชิกแต่งตั้งผู้ประสานงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนระดับชาติเพื่อเป็นผู้ประสานงานกลางระหว่างยูเนสโกและการดำเนินงานภายในประเทศ และได้จัดให้มีการประชุมผู้ประสานงานด้านการศึกษาเพื่อปวงชนระดับชาติเป็นประจำทุกปีในแต่ละภูมิภาค
2. การจัดทำรายงานระดับโลกเพื่อติดตามการศึกษาเพื่อปวงชน (Global Monitoring Report : GMR)
- องค์การยูเนสโกได้ดำเนินการจัดทำรายงานระดับโลก เพื่อเป็นการติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการศึกษาเพื่อปวงชนเป็นประจำทุกปี โดยจะเน้นความก้าวหน้าในภาพรวมและเฉพาะเป้าหมายที่กำหนดไว้

3. การประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All High Level Group : EFA HLG)

การประชุมระดับสูงเป็นกิจกรรมที่จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อเป็นเวทีให้ผู้นำด้านการศึกษาของรัฐบาลประเทศสมาชิก องค์กรพัฒนานานาชาติ หน่วยงานสหประชาชาติ องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรภาคประชาสังคม ตลอดจนภาคเอกชนร่วมกันระดมความคิดเห็น และทรัพยากรเพื่อเป็นการลงทุนด้านการศึกษาเพื่อปวงชน

ผู้เข้าประชุม

ในการประชุมแต่ละครั้งยูเนสโกจะร่วมกับหน่วยงานที่เป็นภาคีเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนพิจารณาผู้ที่จะเข้าร่วมการประชุมดังกล่าว รวมประมาณ 40 แห่ง/ประเทศ โดยจะแบ่งเป็นกลุ่มต่างๆ ดังนี้

1. หน่วยงานหรือประเทศผู้บริจาคประเทศพัฒนาแล้ว และธนาคารพัฒนาต่างๆ
2. ประเทศในกลุ่มE9คือประเทศที่มีอัตราการไม่รู้หนังสือสูงและมีอัตราประชากรสูง มี 9 ประเทศ คือ บังกลาเทศ บราซิล จีน อียิปต์ อินเดีย อินโดนีเซีย เม็กซิโก ไนจีเรีย และปากีสถาน
3. ประเทศที่มีศักยภาพจะเป็นประเทศผู้บริจาค เช่น สาธารณรัฐเกาหลี และยุโรปบางประเทศ
4. ประเทศที่ยังไม่มีพัฒนาการทางด้านการศึกษาที่ก้าวหน้ามาก เช่น กลุ่มประเทศในแถบตะวันออกกลาง และแอฟริกา

การประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชนที่ผ่านมา

ครั้งที่1จัดขึ้นที่สำนักงานใหญ่ยูเนสโก กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส ในปี 2544

- ครั้งที่ 2 จัดขึ้นที่กรุงอาบูจา ประเทศไนจีเรีย ในปี 2545
- ครั้งที่ 3 จัดขึ้นที่กรุงนิวเดลี ประเทศอินเดีย ในปี 2546
- ครั้งที่4จัดขึ้นที่กรุงบราซิเลียประเทศบราซิล ในปี 2547
- ครั้งที่5จัดขึ้นที่กรุงปักกิ่งสาธารณรัฐประชาชนจีน ในปี 2548 (ไทยได้รับเชิญ)
- ครั้งที่6จัดขึ้นที่กรุงโคโรประเทศอียิปต์ ในปี 2549
- ครั้งที่ 7 จัดขึ้นที่กรุงดาการ์ ประเทศเซเนกัล ในปี 2550
- ครั้งที่ 8 จัดขึ้นที่กรุงฮอโนลูลู ประเทศฮาวาย ในปี 2551 (ไทยได้รับเชิญเข้าสังเกตการณ์)
- ครั้งที่ 9 จัดขึ้นที่กรุงแอดดิส อบาบา ประเทศเอธิโอเปีย ในปี 2553 (ไทยได้รับเชิญ) *

การศึกษาเพื่อปวงชน (Education for All)

❖ ปรียานุช จรรย์วิทยานนท์

It is twenty years since members of the international community first assembled for the World Conference on Education for All (EFA) in Jomtien, Thailand. In a declaration that has since guided educational development, participants to that Conference pledged their support to a global agenda which underlined the right of all people to education and acknowledged an obligation to meet basic learning needs. The Dakar meeting in 2000 injected a new energy into the EFA process and over the next ten years, a series of theme-based meetings of the High Level Group have also helped to maintain momentum, review progress and explore new strategies. During 22 - 24 March 2011, the 10th Meeting of High Level Group on Education for All returned to Jomtien-Pattaya. Her Royal Highness Princess Maha Chakri Sirindhorn, Prime Minister Abhisit Vejjajiva together with UNESCO Director General Irina Bokova presided over the opening ceremony.

จอมเทียน ชลบุรี ประเทศไทย กลายเป็นเมืองจารึกในประวัติศาสตร์โลกโดยเป็นแหล่งกำเนิดปฏิญญาสากลว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (Jomtien Declaration "Education for All")

การศึกษาเพื่อปวงชนครอบคลุมความหมายถึงมนุษย์ทุกคนในโลกใบนี้ ต้องได้รับการศึกษาหรืออีกนัยหนึ่ง การศึกษาต้องจัดให้มนุษย์ทุกคน

ข้อตกลงของประเทศสมาชิกองค์การการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (ยูเนสโก) ซึ่งได้มาประชุมระดับโลกเรื่องการศึกษาเพื่อปวงชนที่หาดจอมเทียนเมื่อปี พ.ศ. 2533 (World Conference on Education for All) โดยทุกประเทศมีความเห็นพ้องกันว่าการศึกษาเป็นสิทธิอันพึงมีของประชากรโลก เพราะการศึกษาจะพัฒนาศักยภาพของมนุษย์ให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในชุมชนและสังคมโลกได้อย่างเข้มแข็ง ดังนั้นประเทศสมาชิกจะต้องมีนโยบายและเร่งรัดจัดการศึกษาให้กับประชาชนของ

❖ ผู้ทรงคุณวุฒิสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

คนให้ทั่วถึงทุกคนโดยไม่มีแบ่งแยกการปฏิบัติ และต้องถือว่าเป็นพันธกิจที่รัฐบาลของประเทศนั้นๆ ต้องดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จภายในระยะเวลา 10 ปี ทุกประเทศเมื่อปฏิบัติภารกิจในการจัดการศึกษาให้กับประชาชนของตนโดยมุ่งเน้นพันธกิจตามเงื่อนไขของปฏิญญาสากลก็มักพูดกันจนติดปากว่าต้องทำการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามข้อตกลงของปฏิญญาจอมเทียน

เมื่อเอ่ยถึงจอมเทียนทุกประเทศก็จะนึกถึงประเทศไทยทันที ที่จอมเทียนนี้จะจารึกในประวัติศาสตร์การพัฒนาการศึกษาโลกไปอีกนานแสนนาน

พันธกิจ 6 ประการที่ทุกประเทศจะต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย คือ

1. ขยายการดูแลเด็กปฐมวัยและกิจกรรมเพื่อการพัฒนาอื่นๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กด้อยโอกาส และเด็กพิการ
2. ขยายโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ทั่วถึงภายในปี พ.ศ. 2553
3. ปรับปรุงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อให้ผู้เรียนผ่านมาตรฐานขั้นต่ำที่สูงขึ้น
4. ลดอัตราการไม่รู้หนังสือของผู้ใหญ่ในปี พ.ศ. 2543 ให้ได้ครึ่งหนึ่งของอัตราในปี พ.ศ. 2533 โดยเน้นการเรียนรู้ของเด็กหญิงและสตรี
5. ขยายการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและการฝึกอบรมทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีพของเยาวชนและผู้ใหญ่ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมด้านสุขอนามัยและการทำงานอาชีพที่ดีขึ้น
6. เพิ่มพูนความรู้ทักษะและค่านิยม

ที่จำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลและครอบครัวในรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย

ประเทศไทยมุ่งมั่นพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามปฏิญญาสากลตลอดระยะเวลา 10 ปีที่องค์การยูเนสโกกำหนดไว้ด้วยความตั้งใจจริง และการให้ความสำคัญต่อการศึกษาซึ่งเป็นเครื่องมือพัฒนามนุษย์ ประเทศไทยได้รับการยกย่องว่าประสบความสำเร็จในการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน และได้ยกระดับการศึกษาของคนในชาติให้สูงขึ้น ได้มีการศึกษาวิจัยอย่างลึกซึ้งถึงกระบวนการใช้การศึกษาเพื่อพัฒนามนุษย์ และศึกษาระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพหลากหลายยุทธศาสตร์ที่ได้มีการคิดค้นทดลองเพื่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาจนกระทั่งประเทศไทยได้รับการยกย่องให้เป็นกรณีตัวอย่างของนานาชาติซึ่งเราต่างก็มีความภาคภูมิใจ อย่างไรก็ตาม ยังมีหลายประเทศไม่ประสบความสำเร็จเพราะประสบอุปสรรคทั้งทางด้านการเมือง ความยากจนทางเศรษฐกิจ การกระจายตัวของประชากรและความมกล้นของจำนวนประชากรซึ่งยากต่อการดูแลให้ทั่วถึง ตลอดจนความไม่เอื้อทางทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ด้วยปัญหานานาประการจึงจำเป็นต้องให้ความช่วยเหลือและแบ่งปันความสำเร็จโดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกันและกันในฐานะประเทศเพื่อนสมาชิกขององค์การยูเนสโก ดังนั้นในวันที่ 22 - 24 มีนาคม 2554 ณ โรงแรมรอยัล คลิฟ บีช รีสอร์ท จังหวัดชลบุรี จะเป็นประวัติศาสตร์ของประเทศไทยอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งการประชุมระดับสูงว่าด้วยการศึกษาเพื่อปวงชน (High Level

Group on Education for All) โดยองค์การยูเนสโกได้เชิญผู้นำด้านการศึกษาระดับโลกถึง 45 ประเทศ ร่วมกันระดมความคิดเห็นและพิจารณาทรัพยากร เพื่อเป็นการลงทุนด้านการศึกษาเพื่อปวงชนจะมีการทบทวนการดำเนินงานในการพัฒนาการศึกษาเพื่อปวงชนในรอบ 20 ปี และกำหนดทิศทางในการบรรลุเป้าหมายการส่งเสริมการศึกษาเพื่อปวงชนในปี พ.ศ. 2558

กระทรวงศึกษาธิการเตรียมความพร้อมในการเป็นเจ้าภาพจัดงานครั้งนี้ และนำเสนอรูปแบบการจัดการศึกษาที่ได้พัฒนามาเป็นระยะๆ ตลอดเวลา 20 ปี เพื่อสะท้อนความสำเร็จให้นานาชาติได้รับทราบ และได้เห็นตัวอย่างที่ถือว่าเป็น Best Practices ของประเทศไทย เช่น การรณรงค์เพื่อการรู้หนังสือ ศูนย์การเรียนรู้ตำบล ห้องสมุดมีชีวิต การขยายโอกาสทางการศึกษาสู่พื้นที่ห่างไกล สำหรับกลุ่มด้อยโอกาสทุกประเภท การเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมจัดการศึกษา การขยายโอกาสเรียนฟรี 12 ปี เงินกู้ยืมทางการศึกษา การศึกษานอกระบบและอัตรากำลังที่ส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่องของบุคคลนอกระบบ โรงเรียน การศึกษาตลอดชีวิตโดยใช้ ICT เสริมการเรียนรู้ของบุคคลในชุมชนและที่อยู่ห่างไกลจนเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ การศึกษาทางไกลโดยใช้สื่อหลากหลายเพื่อการเรียนรู้ การส่งเสริมโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาของเพศชายหญิง การส่งเสริมการเรียนรู้ควบคู่กับการมีงานทำ การบริหารจัดการศึกษาโดยยุทธศาสตร์การกระจายอำนาจสู่เขตพื้นที่และการพัฒนาคุณภาพครู ทุกระดับการศึกษา เป็นต้น (ภาพจาก www.unesco.org) ✨

การประชุมสภาของสำนักงานระหว่างประเทศ ด้านการศึกษาของยูเนสโก ครั้งที่ 60

❖ สิริวัศ ธรรมบุศย์

สำนักงานระหว่างประเทศด้านการศึกษาของยูเนสโก (International Bureau of Education : IBE) ได้จัดการประชุมสภาของสำนักงานระหว่างประเทศด้านการศึกษาของยูเนสโก ครั้งที่ 60 (60th IBE Council) ระหว่างวันที่ 26 - 28 มกราคม 2554 ณ ศูนย์การประชุมนานาชาติ Varembe นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยมีรองศาสตราจารย์ ธงทอง จันทรางศุ เลขาธิการสภาการศึกษาแห่งชาติ สืบสิทธิ์ รองผู้อำนวยการไทยประจำยูเนสโก ณ กรุงปารีส และนางสาวสิริวัศ ธรรมบุศย์ นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นคณะผู้แทนไทยเข้าร่วมการประชุม

การประชุมครั้งนี้จัดขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ที่ประชุมได้รับทราบและเห็นชอบโครงการ/กิจกรรมที่สำนักงาน IBE ได้ดำเนินการมาแล้วเสร็จในปี 2553 และร่างข้อเสนอที่จะดำเนินการต่อไปในปี 2554 พร้อมทั้งพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างแผนยุทธศาสตร์ของสำนักงาน IBE เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์ที่เป็นเลิศด้านหลักสูตร และร่วมกันกำหนดแนวทางในการดำเนินงานตามแผนดังกล่าว ทั้งนี้ ผู้เข้าร่วมประชุมประกอบด้วย ผู้แทนระดับรัฐมนตรีและผู้บริหารระดับสูงจากกระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยยูเนสโก สำนักงานคณะผู้แทนถาวรประจำยูเนสโก ณ กรุงปารีส หน่วยงานวิจัย/องค์กรระหว่าง

From 26-28 January 2011, a Thai delegation including senior officials from the Thai National Commission for UNESCO joined the sixtieth Session of the International Bureau of Education (IBE) Council in Geneva, Switzerland. Thailand was elected to serve a four year term on the IBE Council during the 2007 UNESCO General Conference. The Council's overall mission is to contribute to the attainment of quality Education for All (EFA) with a focus on capacity building, knowledge management and technical assistance. During this annual meeting, members of the Council reviewed progress on on-going and completed projects and considered future proposals and budget.

❖ นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประเทศด้านการศึกษารวม 78 คน จาก 25 ประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีประเทศที่เข้าเป็นสมาชิกในสภา IBE รวมทั้งสิ้น 28 ประเทศ และประเทศไทยยังคงอยู่ในวาระของการเป็นสมาชิกคราวละ 4 ปี ระหว่างปี 2550 - 2554

ในช่วงพิธีเปิดการประชุม H.E. Mr. Ole Briseid อธิบดีกระทรวงการศึกษาและวิจัยประเทศนอร์เวย์ ในฐานะประธานสภา IBE ได้กล่าวเปิดการประชุมและรับรองวาระการประชุมสภา IBE ครั้งที่ 60 ตามที่คณะกรรมการอำนวยการของสภาได้มีการหารือและเห็นชอบร่างวาระการประชุมเมื่อเดือนกันยายน 2553 ทั้งนี้ ที่ประชุมได้ร่วมกันพิจารณาวาระต่างๆ โดยรับทราบและเห็นชอบดังนี้

❖ รายงานภาพรวมโครงการ/กิจกรรมของสำนักงาน IBE ที่ดำเนินการแล้วเสร็จในปี 2553

Ms. Clementina Acedo ผู้อำนวยการสำนักงาน IBE รายงานถึงความสำเร็จของหน่วยงานซึ่งบรรลุเป้าหมายการดำเนินกิจกรรมตามกรอบภารกิจหลักของยูเนสโกทั้ง 3 ประการ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ IBE ปี 2551 - 2556 คือ 1) การพัฒนาศักยภาพและการให้ความช่วยเหลือทางวิชาการ โดยการสร้างฐานความรู้และการฝึกอบรมให้แก่รัฐสมาชิก มีการจัดหลักสูตรอนุปริญญาด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตร จัดทำเครื่องมือการเรียนรู้และรูปแบบฝึกอบรม และการจัดโครงการการศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มประเทศแอฟริกา ทั้งนี้ โครงการพัฒนาศักยภาพจะนำไปสู่วิสัยทัศน์และความร่วมมือใต้-ใต้ (South-South) และวิสัยทัศน์เหนือ-ใต้-ใต้ (North-South-South) 2) การผลิตและการจัดการความรู้ และ 3) การเจรจาระดับนโยบายและการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานภายหลังการประชุมระหว่างประเทศด้านการศึกษ ครั้งที่ 48 (International Conference on Education: ICE) เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2551 ณ นครเจนีวา ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาร่างยุทธศาสตร์ IBE เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์ที่เป็นเลิศด้านหลักสูตร มีการดำเนินกิจกรรมโดยเน้นกลุ่มประเทศแอฟริกา ด้านการศึกษา

เพื่อป้องกัน มีนักวิชาการจาก 11 ประเทศที่พูดภาษาอังกฤษ 35 คน และพูดภาษาฝรั่งเศส 55 คน เข้าร่วมการฝึกอบรมในหลักสูตรการเรียนรู้ร่วม การออกแบบหลักสูตร ทำการวิจัยและผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ

ที่ประชุมได้ให้ความสำคัญต่อการให้ข้อคิดเห็นเชิงวิเคราะห์โดยสอดคล้องกับเรื่องของการความสำเร็จ การประเมินผลกระทบและผลที่ได้รับจากการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ซึ่งสำนักงาน IBE ควรรวบรวมข้อมูลในส่วนนี้ด้วยเพื่อนำเสนอในรายงานประจำปี นอกเหนือไปจากข้อมูลความสำเร็จ ปริมาณ/จำนวนกิจกรรม และผู้เข้าร่วมโครงการ ทั้งนี้ บางประเทศเน้นเรื่องการเชื่อมโยงโครงการที่ดำเนินการไปแล้วในปี 2553 ไปสู่การดำเนินงานที่จะบรรลุการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทยเห็นว่าสำนักงาน IBE ควรขยายกรอบการพัฒนาศักยภาพโดยจัดหลักสูตรฝึกอบรมที่เอื้อต่อครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ระดับปฏิบัติการโดยตรงให้มากขึ้น ด้วยเพื่อให้การพัฒนาศักยภาพของประเทศสัมฤทธิ์ผล รวมทั้งการขับเคลื่อนทรัพยากรการสร้างและขยายเครือข่ายความร่วมมือ

❖ ร่างข้อเสนอโครงการ/กิจกรรมของสำนักงาน IBE ที่จะดำเนินการในปี 2554

ยังคงเน้นดำเนินการตามกรอบภารกิจหลักของยูเนสโกทั้ง 3 ประการ ภายใต้กรอบยุทธศาสตร์ IBE ปี 2551 - 2556 จัดหลักสูตรอนุปริญญาด้านการออกแบบและพัฒนาหลักสูตรให้กับประเทศในกลุ่มลาตินอเมริกา โดยเน้นการจัดฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่กระทรวงศึกษาธิการและผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาหลักสูตร การดำเนินความร่วมมือระหว่างประเทศนอกเหนือไปจากกลุ่มภูมิภาคเพื่อเสริมสร้างศักยภาพในการดำเนินความร่วมมือใต้-ใต้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปรับงบประมาณเพื่อให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์หน่วยงานที่ต้องปรับปรุงโครงสร้าง การดำเนินการจัดกิจกรรม และการบริหารจัดการ รวมทั้งการเตรียมการจัดทำร่างแผนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ IBE เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์ที่เป็นเลิศด้านหลักสูตร ซึ่งต้องอาศัยทีมงานที่เข้มแข็งและการจัดหา

ทรัพยากรเพิ่มขึ้นเพื่อนำมาขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ และการดำเนินการจัดโครงการ/กิจกรรม นอกจากนี้ ยังเน้นพัฒนาในส่วนของภาคการศึกษาเป็นสำคัญเพื่อตอบสนองต่อความต้องการในการปรับปรุงคุณภาพการเรียนรู้เพื่อป้องกัน เด็กและเยาวชน โดยพัฒนาหลักสูตรเพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบเรียนร่วม การเสริมสร้างความร่วมมือโดยเน้นเครือข่ายที่เข้มแข็ง/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสำนักงานระดับภูมิภาคของยูเนสโก

หลายประเทศมองว่าสำนักงาน IBE ควรมีการวางแผนที่ดีในการขับเคลื่อนทรัพยากรมุ่งเน้นการพัฒนาความร่วมมือในกลุ่มประเทศ E9 นอกเหนือไปจากความร่วมมือ South-South การพัฒนาคุณภาพครูด้านการศึกษากการประเมินผลหลักสูตรการสอนวิชาคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการนำเสนอข้อมูลด้านผลกระทบและผลที่ได้รับภายหลังการจัดกิจกรรมในเอกสารรายงานการดำเนินโครงการ/กิจกรรมปี 2554 ด้วยเนื่องจากปีที่ผ่านมามีข้อมูลปรากฏอย่างเด่นชัดโดยเน้นหนักเฉพาะปริมาณ/จำนวนของกิจกรรมเป็นส่วนใหญ่ สำหรับประเทศไทยได้ให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพโดยเน้นการฝึกอบรมในกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ นอกเหนือไปจากการพัฒนาหลักสูตรแกนกลาง ซึ่งที่ผ่านมามีสำนักงาน IBE เน้นพัฒนาอย่างมากในเรื่องของการเปลี่ยนแปลงทางสภาพภูมิอากาศและเชื้อเอชไอวี/เอดส์

❖ ร่างยุทธศาสตร์ IBE เพื่อมุ่งสู่การเป็นศูนย์ที่เป็นเลิศด้านหลักสูตร

เอกอัครราชทูต Rodolphe Imhoof ผู้แทนถาวรสวิตเซอร์แลนด์ประจำยูเนสโก ประธานคณะทำงานจัดทำร่างยุทธศาสตร์ได้นำเสนอกระบวนการในการดำเนินงาน ซึ่งมีการจัดประชุมระหว่างคณะทำงานเพื่อหารือประเด็นสำคัญและพิจารณาโครงสร้าง/เค้าโครงในการจัดทำร่างยุทธศาสตร์ นอกจากนี้ ยังได้ส่งร่างดังกล่าวไปยังประเทศที่เป็นสมาชิกในสภา IBE เพื่อให้ข้อคิดเห็นก่อนนำเข้าสู่วาระการประชุมสภา IBE ในครั้งนี้ ทั้งนี้ ภายหลังที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบจะได้มี

การนำเรื่องนี้เสนอเข้าที่ประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 36 เพื่อรับรองร่างยุทธศาสตร์ต่อไปในเดือนตุลาคม 2554 ยุทธศาสตร์นี้มุ่งเน้นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการบริหารงานขององค์กรโดยคำนึงถึงโครงการ/กิจกรรมสำคัญที่ดำเนินการอยู่ การบริหารจัดการภายใน การฝึกฝนบุคลากร การส่งเสริมความร่วมมือกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งการจัดการเงินทุนเพิ่มขึ้นเพื่อรองรับการวางแผนในระยะยาวและการสนับสนุนจากรัฐสมาชิกอย่างยั่งยืน

หลายประเทศมองว่าการพัฒนาหลักสูตรเป็นพื้นฐานสำคัญในการปรับปรุงการศึกษา ดังนั้น ควรคำนึงถึงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาอนุกระบวนด้วย การส่งเสริมเครือข่ายความร่วมมือกับภาครัฐ และสถาบันการศึกษาของยูเนสโก (Category 1 และ 2) การขยายแนวความคิดเชิงนวัตกรรม/การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ การปรับปรุงแก้ไขการบริหารจัดการ ทั้งนี้ ประเทศไทยให้ความสำคัญต่อการพัฒนาศักยภาพของรัฐบาล ความพยายามใน

การขับเคลื่อนทรัพยากรเพื่อนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และการส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร รวมทั้งควรเร่งดำเนินการจัดหาแหล่งเงินทุนเพื่อดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์โดยด่วน และขอให้นำเรื่องนี้เสนอต่อที่ประชุมสมัยสามัญของยูเนสโก ครั้งที่ 36 เพื่อเป็นประเด็นวาระสำคัญในการพิจารณาต่อไป

❖ แนวทางการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ IBE ไปสู่การปฏิบัติ

ผู้อำนวยการสำนักงาน IBE ได้เสนอว่า ภายหลังจากที่ประชุมสภา IBE ครั้งนี้เห็นชอบและเสนอเรื่องต่อที่ประชุมสมัยสามัญ สมัยที่ 36 เพื่อรับรองยุทธศาสตร์ IBE ในการเป็นศูนย์ที่เป็นเลิศด้านหลักสูตรแล้ว สำนักงาน IBE จะดำเนินการพัฒนาร่างแผนปฏิบัติการโดยกำหนดเป้าหมายหลักที่ต้องเร่งดำเนินการ ระบุผลที่คาดว่าจะได้รับ กำหนดช่วงเวลาในการดำเนินงานตามแผนอย่างชัดเจน ทบทวนกิจกรรม/โครงการ โครงสร้างหน่วยงานและ

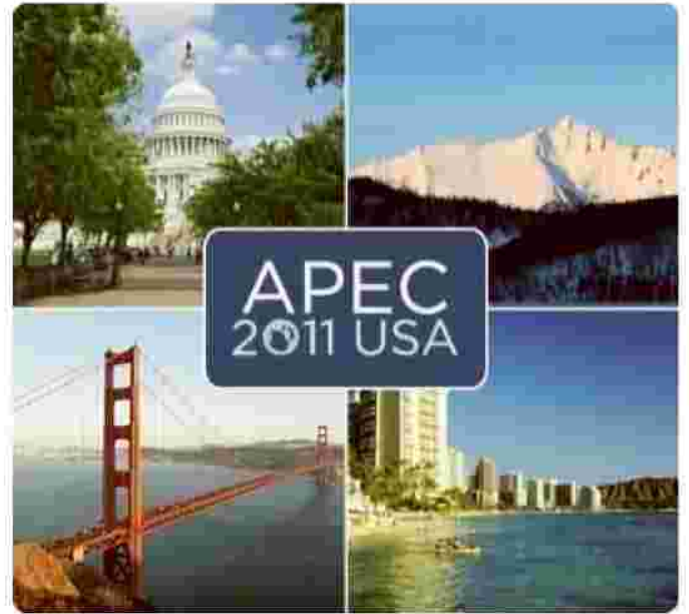
บุคลากร วางแผนด้านงบประมาณ มองหาเครือข่ายในการบริจาคจากภาคเอกชน งบประมาณพิเศษของยูเนสโก หน่วยงาน/องค์กรระดับภูมิภาค เช่น กระทรวงการต่างประเทศ หน่วยงาน/องค์กรพัฒนา กระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้งเครือข่ายระดับพหุภาคี อาทิ World Bank UNICEF และ Fast Track Initiative: FTI และสนับสนุนให้มีความร่วมมือจากประธานสภาและสมาชิกสภา IBE

อย่างไรก็ตามหลายประเทศมีความเห็นว่าแผนปฏิบัติการนี้ควรเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญและเป็นรากฐานที่สอดคล้องกับแผนดำเนินงานของยูเนสโกในภาพใหญ่ด้วย มีการกำหนดทำที่ในการดำเนินโครงการ/กิจกรรมอย่างชัดเจน สนับสนุนให้มีการให้ความช่วยเหลือด้านเงินทุนอย่างยั่งยืน โดยประเทศไทยเน้นให้มีการปรับปรุงโครงสร้างเครือข่ายความร่วมมือ และระบุถึงขอบข่ายการดำเนินโครงการ/กิจกรรมหลักนอกเหนือไปจากการกำหนดเป้าหมายหลักในแผนปฏิบัติการดังกล่าวด้วย ❖

การประชุมคณะทำงาน ด้านการพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ของ เอเปค ครั้งที่ 33 และการประชุม เครือข่ายด้านการศึกษา ของเอเปค ครั้งที่ 27

During 7 - 11 March 2011, Thailand was one of twenty economies represented at the 33rd APEC Human Resources Development Working Group (HRDWG) Meeting and 27th APEC Education Network Meeting, convened as part of the APEC 2011 gathering in Washington D.C. in the USA. The APEC Human Resource Development Working Group (HRDWG) operates through three networks: the Capacity Building Network, the Education Network and the Labour and Social Protection Network. Priority areas under the Education Network include: enhancing the quality of basic education; skills development in key sectors; lifelong learning; improved curricula, teaching methods and instructional materials; mobility; and enhancing quality, productivity and efficiency among the labor force. Thailand became one of the twenty one member economies Asia Pacific Economic Cooperation (APEC) which work together to support sustainable economic growth in the Asia Pacific region in November 1989.

❖ กุสุมา นวพันธุ์พิมล

การประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค (APEC Human Resources Development Working Group) ครั้งที่ 33 และการประชุมเครือข่ายด้านการศึกษาของเอเปค (APEC Education Network) ครั้งที่ 27 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 7 - 11 มีนาคม 2554 ณ กรุงวอชิงตันดีซี สหรัฐอเมริกา เป็นการประชุมพร้อมกับการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสเอเปค (Senior Officials' Meetings - SOMs) และการประชุมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

การประชุมครั้งนี้มีผู้แทนจากสมาชิกทั้ง 20 เขตเศรษฐกิจ เข้าร่วมการประชุมได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม แคนาดา ซิลิจีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง จีนไทเป อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา เวียดนาม และไทย โดยมี Dr.Young Hwan Kim, President of Institute of APEC Collaborative Education) ทำหน้าที่ประธานการประชุม ร่วมด้วยผู้ประสานงานเครือข่ายทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ 1) Ms. Adriana De Kanter สหรัฐอเมริกา

ผู้ประสานงานเครือข่ายด้านการศึกษา (Education Network - EDNET) 2) Mr. Jason Coutts ออสเตรเลีย ผู้ประสานงานเครือข่ายด้านแรงงานและสังคม (Labour and Social Protection Network - LSPN) 3) Mr.Hiroyuki Yoshiya ญี่ปุ่น ผู้ประสานงานเครือข่ายด้านการเสริมสร้างสมรรถนะ (Capacity Building Network - CBN) เข้าร่วมประชุม การประชุมครั้งนี้ได้แบ่งการประชุมออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. การประชุมเต็มคณะของคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

Dr.Young Hwan Kim, President of Institute of APEC Collaborative Education ทำหน้าที่ประธานการประชุม ได้กล่าวขอบคุณสหรัฐอเมริกาในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในครั้งนี้ และได้แนะนำ Ms.Mrnc Duncan รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นในเรื่องความ

เสมอภาคชาย/หญิง การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ การค้าและการลงทุนในภูมิภาคเอเปค นอกจากนี้ประธานได้กล่าวถึงวิสัยทัศน์ของสหรัฐอเมริกาในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต ระบบการศึกษาที่เข้มแข็งเพื่อส่งเสริมการแข่งขันทางเศรษฐกิจ และพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีการเปรียบเทียบกับมาตรฐานความสำเร็จในด้านการจัดการศึกษาของเขตเศรษฐกิจต่างๆ ในภูมิภาค เช่น สิงคโปร์ เกาหลี จีน ฮองกง เป็นต้น

ที่ประชุมได้รับฟังคำกล่าวของ Ms. Hilda Solis, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานของสหรัฐอเมริกา ที่กล่าวถึงวิกฤตด้านเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ได้แก่ ชนกลุ่มน้อย แรงงานไร้ฝีมือ ครอบครัวผู้ใช้แรงงาน และชุมชนที่ไม่ได้รับการดูแล ซึ่งถือเป็นความจำเป็นที่รัฐบาลจะต้องเข้ามาดูแลจัดหางานเพื่อให้ได้รับค่าแรงขั้นต่ำ ดูแลด้านความปลอดภัย และมาตรฐานด้านสุขภาพ และได้รับการคุ้มครองในการทำงาน

ประธานได้กล่าวถึงบทบาทและทิศทางของคณะทำงานที่จำเป็นจะต้องเน้นย้ำและพัฒนาโครงการต่างๆ ให้อยู่ในลำดับความสำคัญที่ 1 หรือ 2 โดยนอกจากจะเน้นในเรื่องของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์แล้วยังต้องให้ความสำคัญในเรื่องของการใช้ประโยชน์ของทรัพยากรมนุษย์ที่ได้รับการพัฒนาด้วย

นอกจากนี้ยังได้มีการจัดทำแผนงานระยะกลางของคณะทำงานชุดนี้ พร้อมทั้งได้ให้การรับรองการจัดตั้ง Communication Support Group (HRD CSG) ซึ่งจะประกอบด้วยสมาชิกเศรษฐกิจละ 1-2 คน ที่ไม่ได้อยู่ภายใต้คณะกรรมการ HRDWG Advisory Committee ทั้งนี้เพื่อความเสมอภาคและเป็นธรรม

2. ทบทวนเครือข่ายด้านต่างๆ ได้แก่ เครือข่ายด้านการศึกษา เครือข่ายด้านแรงงาน และเครือข่ายด้านการเสริมสร้างสมรรถนะ

ในการประชุมเครือข่ายด้านการศึกษา มีสมาชิกเอเปคเข้าร่วมการประชุมทั้งหมด 18 เขตเศรษฐกิจ ได้แก่ ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม แคนาดา ชิลี จีน เขตบริหารพิเศษฮ่องกง จีนไทเป อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี เม็กซิโก นิวซีแลนด์ เปรู รัสเซีย สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา เวียดนาม และไทย โดยมี Ms. Adriana De Kanter จากสหรัฐอเมริกา ทำหน้าที่ประธานการประชุม

Ms. Adriana De Kanter ผู้ประสานงานเครือข่ายด้านการศึกษา (EDNET Coordinator) ของเอเปค ได้กล่าวทบทวนถึงบทบาทการดำเนินงานของเครือข่ายด้านการศึกษาตั้งแต่เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 1992 จนถึงปัจจุบัน โดยได้ให้ความสำคัญใน 2 เรื่องคือ ความต้องการและทักษะที่จำเป็นเพื่อการพัฒนาในศตวรรษที่ 21 ซึ่งที่ประชุมระดับรัฐมนตรีด้านการศึกษาเมื่อปี 2551 ได้มุ่งเน้นความสำคัญในสาขาวิชาต่างๆ 4 สาขา ได้แก่ 1) การเรียนการสอนภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศ 2) คณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ 3) เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และ 4) การชีวศึกษาและอาชีพ นอกจากนี้ยังให้ความสำคัญในเรื่อง 1) มาตรฐานและการประเมิน 2) นโยบายและการวิจัย 3) คุณภาพการเรียนการสอน และ 4) แหล่งข้อมูลและอุปกรณ์/เครื่องมือต่างๆ ในการเรียนการสอน และนับเป็นภารกิจที่สำคัญของเครือข่ายด้านการศึกษาที่จะต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับระบบการเรียนการสอนให้กับสมาชิก ส่งเสริมการศึกษาเพื่อปวงชน การสร้างความเข้มแข็งให้แก่ระบบการศึกษาเพื่อส่งเสริมด้าน เศรษฐกิจ สังคม และการพัฒนาอย่างยั่งยืน และถือเป็นก้าวสำคัญของเครือข่ายที่จะต้องดำเนินการให้บรรลุภารกิจดังกล่าว

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1) ทักษะและสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ได้ยกตัวอย่างโครงการ Promising Practices in the Assessment of 21st Century Competencies and Skills ของสหรัฐอเมริกา โดยมุ่งเน้นในเรื่องของทักษะในการแก้ปัญหา และการรู้ ICT

2) การจัดการศึกษาด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ ได้ยกตัวอย่างโครงการต่างๆ ดังนี้

- ☺ International Promising Practices in Mathematics and Science Education ของสหรัฐอเมริกา

- ☺ โครงการ Lesson Study for Implementing Curriculum: Developing Innovative Assessment Problems ของญี่ปุ่นและไทย

- ☺ โครงการ International Comparative Research to Identify Unique and Promising Practices in Mathematics and Science Teacher Preparation for APEC Economies - Phase I ของสหรัฐอเมริกา

3) การเรียนรู้ด้านภาษาได้ยกตัวอย่างโครงการ E-Language Evaluation Finding ของสหรัฐอเมริกา ซึ่งเป็นลักษณะของเกมส์วิดีโอที่ช่วยในการเรียนรู้ภาษาอังกฤษภายใต้ชื่อ The Forgotten World ฝึกทักษะในการพูดและการฟังให้แก่กลุ่มนักเรียนจีน นอกจากนี้กำลังอยู่ในระหว่างการพัฒนาเพื่อนำไปใช้ในกลุ่มผู้ใช้ภาษาสเปนอีกด้วย

ที่ประชุมเครือข่ายด้านการศึกษาของเอเปคได้มีการรายงานผลและนำเสนอโครงการต่างๆ ดังนี้

1) **ด้าน Learning Each Other's Languages**

- ☺ รายงานผลการดำเนินโครงการ Study of Best Practices in Teaching and Learning Languages in APEC Economies : Lesson Study Applications (จีนไทเป)

- ☺ รายงานผลการดำเนินโครงการ Research Synthesis Basic to Strategic Plan for English and Other Languages (สหรัฐอเมริกา)

- ☺ การนำเสนอโครงการใหม่ Ease of Doing Business within APEC through

Harmonization of Higher Education Standards on Foreign Languages (รัสเซีย)

- Stage 1: Comparative

Analysis and Recommendations for Common Approach

- Stage 2: Implementation

2) ด้าน ICT and Systemic Reform

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

APEC Learning Community for Shared Prosperity (สาธารณรัฐเกาหลี)

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

APEC Future Education Consortium: Focusing on APEC network for ICT Model Schools for Future Education (สาธารณรัฐเกาหลี)

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

APEC e-learning Training Program (สาธารณรัฐเกาหลี)

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

APEC Training Program for Preventive Education on ICT Misuse (สาธารณรัฐเกาหลี)

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

Building Open Education Resource (OER) Capability in APEC Economies (สหรัฐอเมริกา)

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

APEC Knowledge Bank and APEC Wiki (สหรัฐอเมริกา)

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

Capacity Building for Policies and Monitoring of Cross-Border Education in the APEC Region (จีน)

- ☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ

Quality in Higher Education: Identifying, Developing, and Sustaining Best Practices in the APEC Region (สหรัฐอเมริกา)

☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ
Higher Education Diploma Supplements (ออสเตรเลีย)

☉ การนำเสนอโครงการใหม่ Regional Economic Integration Through Systemic Education Reform (ออสเตรเลีย)

☉ การนำเสนอโครงการใหม่ Education Evaluation (สหรัฐอเมริกา)

ที่ประชุมได้มีการนำเสนอกรณีศึกษาของสหรัฐอเมริกาในเรื่องการเรียนการสอน ICT โดย Ms. Karen Cator ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ สหรัฐอเมริกาได้กล่าวถึงบทบาทและความสำคัญของเทคโนโลยีที่เข้ามาช่วยในการเรียนการสอนในอนาคต โดยในแผนจัดการศึกษาของสหรัฐอเมริกาได้กำหนดแผนงานไว้ในเรื่องของการใช้เทคโนโลยีในการเรียน การพัฒนาระบบการประเมินผล การเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อให้สามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลดิจิทัล และการส่งเสริมและพัฒนาโรงเรียนให้สามารถตอบสนองของความต้องการของผู้เรียน

ที่ประชุมเห็นว่าทิศทางการดำเนินโครงการในด้านนี้ยังคงมีความสำคัญอย่างต่อเนื่อง และเห็นว่าเอเปคควรให้การสนับสนุนผ่าน ASF Subfund

3) ด้าน Career and Technical Education

☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ
Career and Technical Education Case Study Presentation (สหรัฐอเมริกา)

☉ รายงานผลการดำเนินโครงการ
Comparability and Benchmarking of Competencies and Qualification

Frameworks in the APEC Region (จีนและฟิลิปปินส์)

☉ การนำเสนอโครงการ CTES Student Mobility and Credit Transfer among APEC Economies (จีนไทเป)

☉ การนำเสนอโครงการ Human Capital Policies for Green Growth and Employment (สหรัฐอเมริกา)

ที่ประชุมคณะทำงานด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของเอเปค ถือเป็นกลไกสำคัญของเอเปคในการเปิดโอกาสให้กลุ่มสมาชิกได้แลกเปลี่ยนข้อมูลและเรียนรู้ร่วมกันผ่านโครงการต่างๆ ที่ช่วยส่งเสริมในด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการทางเศรษฐกิจของแต่ละประเทศและภูมิภาค บนพื้นฐานที่มีความแตกต่างกันทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม ในส่วนที่เกี่ยวกับเครือข่ายด้านการศึกษา มีโครงการต่างๆ ที่ประเทศไทยได้เข้าไปมีส่วนร่วมและดำเนินการหลายโครงการ ทำให้ประเทศไทยได้รับประโยชน์จากการดำเนินโครงการเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาและฝึกฝนด้านอาชีพ ความเชี่ยวชาญในด้านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และภาษา โดยกิจกรรมเหล่านี้มีส่วนในการเกื้อกูลความมั่นคงและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศในระยะยาว ในด้านการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ การพัฒนาฝีมือและการอาชีวศึกษา *

การประชุมคณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรี ครั้งที่ 55

❖ ดุริยา อมตวิวัฒน์
❖❖ รัชนิภา พงศ์อุดม

The 55th session of the Commission on the Status of Women (CSW) took place at United Nations Headquarters in New York from 22 February to 4 March 2011. The Commission, which falls under the United Nations Economic and Social Council (ECOSOC), is dedicated to evaluating progress on equality and the advancement of women worldwide. In 2011, Thailand became one of 45 member states elected by the ECOSOC to serve on the Commission and will serve a four year term, ending in 2015. The main issue of the 55th Session was the agreed conclusions on access and participation of women and girls in education, training and science and technology and the promotion of women's equal access to full employment and decent work. Representatives from the Thai Ministry of Foreign Affairs, Ministry of Social Development and Human Security and Ministry of Education joined the meeting.

การประชุมคณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรี (Commission on the Status of Women - CSW) ครั้งที่ 55 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 22 กุมภาพันธ์ - 4 มีนาคม 2554 ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ คือ ดร.เบญจลักษณ์ น้าฟ้า ผู้ตรวจราชการกระทรวงศึกษาธิการ ดร.อรทัย มูลคำ ที่ปรึกษาด้านการพัฒนาระบบเครือข่าย และการมีส่วนร่วม สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และนางสาวรัชนิภา พงศ์อุดม นักวิเทศสัมพันธ์ปฏิบัติการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เข้าร่วมการประชุมร่วมกับคณะผู้แทนไทย ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และผู้แทนกระทรวงแรงงาน

ทั้งนี้ประเทศไทยมีฐานะเป็นประเทศผู้สังเกตการณ์ ซึ่งมีสิทธิในการแสดงความเห็นเทียบเท่าประเทศสมาชิกแต่ไม่มีสิทธิลงคะแนนเสียง โดยประเทศไทยจะเข้าร่วมเป็นสมาชิก CSW ในการประชุมสมัยหน้า

1. ข้อมูลทั่วไปของการประชุม

❖ คณะกรรมาธิการว่าด้วยสถานภาพสตรีจัดตั้งขึ้นภายใต้คณะมนตรีเศรษฐกิจและสังคมแห่งสหประชาชาติ (Economic and Social Council - ECOSOC) มีหน้าที่ส่งเสริมประเทศสมาชิกระหว่างดำเนินการในเรื่องความเสมอภาค การพัฒนา และสันติภาพ การดำเนินการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี ประกอบด้วยประเทศสมาชิกจำนวน 45 ประเทศ กระจายตามกลุ่มภูมิภาค มีวาระ 4 ปี การประชุมจัดขึ้นทุกปี ณ สำนักงานใหญ่สหประชาชาติ นครนิวยอร์ก ประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อ

ส่งเสริมให้มีการปฏิบัติตามหลักการของความเสมอภาคระหว่างหญิง-ชาย และเร่งรัดติดตามการดำเนินงานเพื่อความก้าวหน้าของสตรี โดยประเด็นที่น่าห่วงใยในปัจจุบัน คือ การติดตามแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของสตรี การประชุมครั้งที่ 55 นี้ประกอบด้วยผู้แทนรัฐบาลจากประเทศที่เป็นสมาชิกสหประชาชาติ จำนวน 190 ประเทศ รวมทั้งมีผู้แทนองค์กรต่างๆ ภายใต้สหประชาชาติ ผู้แทนองค์กรระหว่างรัฐ และผู้แทนองค์กรเอกชน (NGOs)

❖ หัวข้อหลักของการประชุมคือการเข้าถึงและการมีส่วนร่วมของสตรีและเด็กหญิงในด้านการศึกษา การฝึกอบรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี รวมทั้งเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงการจ้างงานที่เท่าเทียม หัวข้อรอง คือ การติดตามความก้าวหน้าในการดำเนินการตามข้อตกลงร่วมจากการประชุม CSW สมัยที่ 51

❖ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือกับองค์กรระหว่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
❖❖ นักวิเทศสัมพันธ์ ปฏิบัติการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง การขจัดความรุนแรงและการเลือกปฏิบัติ ต่อเด็กหญิงในทุกรูปแบบ

❖ ลักษณะการประชุมประกอบด้วย

การกล่าวถ้อยแถลงของประเทศต่างๆ เพื่อ แลกเปลี่ยนประสบการณ์และการปฏิบัติที่ดี ตามแผนปฏิบัติการปักกิ่ง พร้อมทั้งการแก้ไข ปัญหาและความท้าทายใหม่ๆ การประชุม ใต้กลมระดับสูงตามหัวข้อหลักของการประชุม และการอภิปรายคณะโดยผู้ทรงคุณวุฒิ นอกจากนี้ ยังมีกิจกรรมคู่ขนาน ซึ่งเป็นการจัด กิจกรรม/การอภิปรายย่อยโดยประเทศและ องค์กรต่างๆ ที่เข้าร่วมประชุม ซึ่งเกี่ยวเนื่องกับ หัวข้อการประชุม ในส่วนของประเทศไทย กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์ ร่วมกับกระทรวงการต่างประเทศจัด กิจกรรมคู่ขนาน หัวข้อ **“ความเสมอภาคหญิง ชายกับการดูแลและการพัฒนาในปฐมวัย (Gender Equality: Early Childhood Care and Development)”** เพื่อนำเสนอทฤษฎี แนวคิด และตัวอย่างของประเทศต่างๆ ในการ ส่งเสริมความเสมอภาคหญิงชายโดยเริ่ม ปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก

2. สรุปประชุม

สรุปผลการพิจารณาของคณะกรรมาธิการ

เกี่ยวกับหัวข้อหลักของการประชุมซึ่งเป็น ข้อสรุปร่วมของทุกประเทศ ที่กล่าวถึงช่องว่าง และความท้าทายในการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทิศทางในการ ปฏิบัติของทุกประเทศ องค์กรต่างๆภายใต้ สหประชาชาติ รัฐ และเอกชน เพื่อนำไป ดำเนินงานต่อไป ประกอบด้วยประเด็นที่ สำคัญ คือ

❖ การทบทวนและวางกรอบการทำงาน

งานที่เกี่ยวข้องกับสตรี ไม่ว่าจะเป็นการ ติดตามแผนปฏิบัติการเพื่อความก้าวหน้าของ สตรี อนุสัญญาด้านสิทธิมนุษยชนต่างๆ ที่ เกี่ยวกับเด็ก สตรี คนพิการ การพัฒนาแห่ง สหัสวรรษ และการศึกษาเพื่อป้องกัน ให้ สอดคล้องกับการส่งเสริมความเท่าเทียมทาง เพศด้านการศึกษาและการจ้างงาน

❖ บทบาทของภาครัฐซึ่งควรให้ความสำคัญ

ในเรื่องการส่งเสริมและขับเคลื่อนให้ เกิดความก้าวหน้าแก่สตรีในระดับต้นๆ และ สอดคล้องกับองค์กร หน่วยงานภาคเอกชนที่ ปฏิบัติงานในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ได้เน้นย้ำให้ เด็กหญิงและสตรีมีโอกาสเข้าถึงการศึกษา การอบรม และการศึกษาด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี อันจะมีผลให้พวกเขามีการ

พัฒนาที่ยั่งยืน ดำรงชีวิตอยู่ได้ในสังคมที่มีการ เปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเทคโนโลยี มีการพัฒนาความรู้ ศักยภาพ ทักษะ จริยศาสตร์ และความเข้าใจเพื่อให้เกิดการ เรียนรู้ตลอดชีวิต การประกอบอาชีพ การมี สุขภาพกายและใจที่ดีกว่า รวมไปถึงการลด การเสียชีวิตในมารดา การป้องกันโรค HIV และ AIDS และโรคติดต่อหรือไม่ติดต่ออื่นๆ และการมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในการพัฒนา สังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ทุกส่วนของ ภาครัฐจะต้องวางแนวทางทั้งในด้านกฎหมาย นโยบาย และโครงการ รวมถึงด้านการศึกษา การอบรมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี โดย คำนึงถึงความต้องการเฉพาะ ไม่ว่าจะเป็เพศ อายุ ความพิการ ความยากจน ภูมิประเทศที่ อยู่อาศัย ภาษา เชื้อชาติ และชาติพันธุ์ รวมถึง การลงทุนและระดมทุนทั้งภาครัฐและเอกชนที่ ส่งเสริมให้เด็กหญิงและสตรีได้เข้าถึงการ ศึกษา การอบรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ทั้งนี้ สตรีควรจะได้มีบทบาทในการตัดสินใจใน ปัญหาต่างๆ ที่เป็นวิกฤติของโลก เช่น วิกฤติ ด้านการเงิน เศรษฐกิจ อาหาร พลังงาน ความ ยากจน ภัยธรรมชาติ ภาวะโลกร้อน เป็นต้น แต่เนื่องจากยังมีอุปสรรคของการแบ่งแยก เรื่องลักษณะและทัศนคติในการเลือกปฏิบัติ ทางเพศอยู่ จึงยังเป็นกำแพงที่กีดขวางไม่ให้ สตรีได้เข้าถึงการศึกษา การอบรม และการ จ้างงานที่เท่าเทียม

❖ ด้านการศึกษาควรขยายโอกาส

และการเข้าถึงด้านการศึกษาที่มีคุณภาพทั้งใน ระบบ นอกระบบ การอบรมด้านอาชีพในทุก ระดับแก่เด็กหญิงและสตรี โดยเฉพาะใน ชนบทและผู้ที่ยากจน รวมทั้งจัดปัญหาความ รุนแรงต่อเด็กและสตรีในทุกรูปแบบ ให้โอกาส แก่สตรีวัยรุ่นตั้งครรภ์ในวัยเรียนได้ศึกษาต่อ จนจบและมีงานทำ และเข้าถึงสวัสดิการสังคม และสุขภาพ ซึ่งทั้งหมดนี้ทำได้โดยการช่วย เหลือด้านทุนทรัพย์ การยืดหยุ่นเรื่องตาราง เวลาเรียน และการอำนวยความสะดวกในด้าน ต่างๆ เป็นต้น ในส่วนของการเข้าถึงการศึกษา อย่างมีคุณภาพ การอบรม วิทยาศาสตร์ และ เทคโนโลยีนั้น จะต้องปรับปรุงคุณภาพของการ ศึกษาในทุกระดับทั้งแก่เด็กหญิง-เด็กชาย เช่น สภาพการเรียน การอบรมครูอย่างต่อเนื่อง วิธีการสอน หลักสูตร ให้ได้ประโยชน์กับผู้ ที่เรียนอ่อนที่สุด และการส่งเสริมครูโดยเฉพาะ ผู้หญิงให้เข้ามามีบทบาทด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การพัฒนาหลักสูตรและการ ขจัดอคติทางเพศ การเลือกปฏิบัติ และความ

รุนแรงต่อสตรี สิทธิมนุษยชนศึกษาและ เสรีภาพขั้นพื้นฐาน การให้ความรู้เรื่องสุขภาพ และเพศสัมพันธ์ การพัฒนาหลักสูตรด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อดึงดูดให้ เด็กหญิงและสตรีที่มีความสนใจที่จะเรียนด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เช่น คณิตศาสตร์ และวิศวกรรมมากขึ้น

❖ ด้านการจ้างงานสืบเนื่องจากการ

ส่งเสริมให้เด็กหญิงและสตรีได้เข้าถึงการ ศึกษา การอบรม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้พวกเขามีความรู้ ศักยภาพ และ ทักษะตรงต่อความต้องการ และได้เข้าถึง ความต้องการของตลาดแรงงานมากขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องขจัดทัศนคติดั้งเดิม เช่น การ ทบทวนกฎหมาย นโยบาย โครงการ การรณรงค์ เพื่อส่งเสริมให้สตรีได้ทำงานที่หลากหลาย รวมถึงการส่งเสริมให้หญิง-ชายได้แบ่งหน้าที่ ความรับผิดชอบทั้งต่องานและครอบครัวอย่าง เท่าเทียม

❖ ครอบงำความรู้ทางวิทยาศาสตร์

และเทคโนโลยีมาใช้เพื่อตอบสนองของความ ต้องการของสตรี ซึ่งรวมถึงองค์ความรู้ทาง คณิตศาสตร์ วิศวกรรม และนวัตกรรมต่างๆ เพื่อปรับปรุง พัฒนาสาธารณูปโภค พลังงาน การคมนาคม การเกษตร โภชนาการ สุขภาพ อามัย น้ำ เทคโนโลยีดิจิทัล และเทคโนโลยี ข่าวสารและสารสนเทศ เพื่อขจัดความยากจน พัฒนาสังคม และเสริมสร้างพลังสตรีทาง เศรษฐกิจ โดยเฉพาะสตรีในชนบทห่างไกล และชนเผ่าพื้นเมือง เพื่อให้มีความรู้ใหม่ๆ สำหรับปรับปรุงชีวิต ครอบครัว และสังคม ต่อไป

3. ข้อเสนอแนะในส่วนอง กระทรวงศึกษาธิการ

การส่งเสริมประชาชนให้เข้าถึงการศึกษา

ที่มีคุณภาพและเท่าเทียมเป็นภารกิจสำคัญ และกระทรวงศึกษาธิการก็คำนึงถึงหลัก สิทธิมนุษยชนอยู่เสมอ จึงดำเนินการเพื่อ ส่งเสริมการเข้าถึงการศึกษาอย่างเท่าเทียมแก่ คนทุกกลุ่ม เพศ วัย ชาติพันธุ์ ชนชั้น ในส่วน ของเด็กหญิงและสตรีก็ได้รับโอกาสในการ ศึกษาเท่าเทียมกับผู้ชาย โดยพบว่าด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีก็ไม่ได้มีการปิดกั้น ผู้หญิง ผู้หญิงสามารถศึกษาอบรมด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีได้ตามความ สามารถและความสนใจของตน ✨

การประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 46 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 6

❖ ขนิษฐา หานิรัตศัย

On 26 - 27 January 2011, His Excellency Mr. Chinnaworn Boonyakiat, the Thai Minister of Education, and senior officials joined the 46th SEAMEO Council Conference in Brunei Darussalam. High on the agenda of this year's Conference was the adoption of the organization's strategic plan for the next 10 years and the acceleration of progress in providing quality Education for All (EFA) in Southeast Asia. There was also a special policy forum, led by Singapore's Institute of Technical Education (ITE), on the theme, "Transformation in Technical Vocational Education".

At the 6th ASEAN Education Ministers Meeting (ASEM), held back-to-back with the 46th SEAMEC, Ministers went on to adopt the proposed ASEAN five-year work plan on education (WPE). The work plan has four main priorities: promoting ASEAN awareness; increasing access to quality education; lifelong learning and professional development; strengthening cross-border mobility and internationalization of education; and supporting other ASEAN sectoral bodies with an interest in education.

เมื่อวันที่ 26-27 มกราคม 2554

นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ นายธวัช สุมิตรเหมาะ อุปทูต สถานเอกอัครราชทูตไทย ณ กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน และผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงศึกษาธิการ ได้เข้าร่วมการประชุมสภารัฐมนตรีศึกษาแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (สภาซีเมค) ครั้งที่ 46 และการประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 6 ณ โรงแรม The Empire Hotel and Country Club เมือง Jerudong ประเทศบรูไนดารุสซาลาม มีผู้เข้าร่วมการประชุม 139 คน ประกอบด้วย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกซีมีโอ ได้แก่ บรูไนดารุสซาลาม กัมพูชา อินโดนีเซีย ลาว มาเลเซีย พม่า ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ ไทย และเวียดนาม โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการติมอร์ เลสเต ไม่ได้เข้าร่วมการประชุม นอกจากนี้ ยังประกอบด้วยผู้แทนสมาชิกสมทบ 4 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรเลีย แคนาดา

นิวซีแลนด์ และสเปน และหน่วยงานที่เป็นสมาชิกสมทบ 3 แห่ง คือ สภาระหว่างประเทศด้านการศึกษาทางไกล มหาวิทยาลัยซีกูบะ ประเทศญี่ปุ่น และบริติชเคานซิล รวมทั้งผู้แทนศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ 19 ศูนย์ องค์การยูนิเซฟ สำนักงานยูเนสโก กรุงเทพฯ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ วัฒนธรรม การกีฬา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ประเทศญี่ปุ่น สำนักเลขาธิการซีมีโอ และสำนักเลขาธิการอาเซียน

พิธีเปิดการประชุม

พิธีเปิดการประชุมจัดขึ้นในวันที่ 27 มกราคม 2554 โดย His Royal Highness Prince Haji Al-Muhtadee Billah Ibni His Majesty Sultan Haji Hassanal Bolkiah Mu'izzaddin Waddaulah มกุฎราชกุมารแห่งบรูไนดารุสซาลาม เสด็จพระราชดำเนินทรงเป็นองค์ประธานในพิธีเปิดการประชุม โดยได้ทรงตรัสย้ำความสำคัญของการจัดประชุมครั้งนี้ อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาสังคม และเศรษฐกิจ และก่อให้เกิดความเชื่อมโยงทางวัฒนธรรมระหว่าง

❖ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับภูมิภาค สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ประชาชนในภูมิภาค นอกจากนี้ ยังได้ทรงตรัสเกี่ยวกับการดำเนินการด้านการศึกษาซึ่งจะต้องตอบสนองต่อสิ่งที่ท้าทายและความต้องการของประชาชนของภูมิภาค โดยเฉพาะการได้รับโอกาสที่จะได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและเสมอภาค โดยทุกประเทศจะต้องร่วมกันจัดระบบการศึกษาที่สามารถพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะที่จำเป็นและมีศักยภาพในการเคลื่อนย้ายไปประกอบอาชีพทั้งภายในและภายนอกภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ และยังได้ทรงตรัสย้ำเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีความสำคัญยิ่งในการเตรียมความพร้อมให้แก่เยาวชนเพื่อเข้าสู่ระบบการศึกษารวมถึงการศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษา ซึ่งเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำคัญของเยาวชน ในการเสริมสร้างศักยภาพในการศึกษาต่อในระดับอุดมศึกษาหรือการประกอบอาชีพในอนาคต

การประชุมเต็มคณะที่ 1

H.E. Brother Armin A. Luistro FSC รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ฟิลิปปินส์ ในฐานะประธานสภาซีเมคและประธานการประชุมสภาซีเมค ครั้งที่ 45 กล่าวเปิดการประชุม และได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาเพื่อเป็นกลไกสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 โดยองค์การซีมีโอจะต้องเป็นกลไกขับเคลื่อนสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อการส่งเสริมวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณี การพัฒนาความรู้สู่การมีส่วนร่วมในการเป็นประชาชนอาเซียน และการบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษา เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ นอกจากนี้ ยังได้กล่าวถึงการเข้าร่วมการประชุมวิชาการนานาชาติครั้งที่ 12 ของศูนย์ซีมีโอ อินโนเทค ที่ให้ความสำคัญต่อการเสริมสร้างองค์การซีมีโอให้เป็นที่รู้จัก โดยสิ่งสำคัญที่จะต้องดำเนินการได้แก่ การสร้าง SEAMEO Brand และการจัดตั้งคณะที่ปรึกษาเพื่อศึกษาความต้องการของกระทรวงศึกษาธิการในประเทศสมาชิกซีมีโอ และการใช้ประโยชน์จากศูนย์ระดับภูมิภาคของซีมีโอ

ในโอกาสนี้ นายชินวรณ์ บุญยเกียรติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย ได้กล่าวถ้อยแถลงในนามของหัวหน้าคณะผู้แทนไทย เกี่ยวกับการดำเนิน

ความร่วมมือระหว่างประเทศไทยและองค์การซีมีโอ โดยเฉพาะความร่วมมือในการจัดโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ได้ร่วมมือกับศูนย์ซีมีโอ โวกเทค ศูนย์ซีมีโอ อินโนเทค และศูนย์ซีมีโอ เวิลด์ จัดฝึกอบรมให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาของไทย สปป. ลาว และกัมพูชา ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ภาษาผู้ดูแล และเทคโนโลยีสารสนเทศจนประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี และได้กล่าวถึงการดำเนินโครงการจัดการศึกษาสำหรับผู้ด้อยโอกาส เพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน หรือ Reaching the Unreached ทั้งนี้ประเทศไทยจะจัดการสัมมนาในระดับชาติและภูมิภาคเพื่อขยายผลการดำเนินโครงการดังกล่าวในปีนี้ พร้อมทั้งความมุ่งมั่นของไทยที่จะดำเนินโครงการความร่วมมือกับองค์การซีมีโอ และศูนย์ภูมิภาคของซีมีโออย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง เช่น การดำเนินโครงการทวิภาษา ที่ให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาแม่เพื่อเป็นสื่อในการจัดการเรียน การสอน และการดำเนินโครงการการมีส่วนร่วมของชุมชนของซีมีโอ ซึ่งองค์การซีมีโอให้การอุปถัมภ์โรงเรียนในประเทศไทย เป็นต้น

การลงนามในบันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างประเทศไทย และอินโดนีเซีย

ในระหว่างการประชุมเต็มคณะรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของไทยและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการแห่งชาติอินโดนีเซีย ได้ร่วมลงนามในบันทึกความเข้าใจด้านการศึกษาระหว่างไทยและอินโดนีเซีย ประกอบด้วยการพัฒนาความร่วมมือด้านการศึกษาระหว่างสองประเทศ เช่น การแลกเปลี่ยนข่าวสารและสิ่งพิมพ์วิชาการ การแลกเปลี่ยนครู นักเรียน และบุคลากรการศึกษา การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ การรับรองคุณวุฒิการศึกษาระหว่างกัน การให้ทุนแก่นักเรียน การดำเนินโครงการวิจัยร่วม การจัดฝึกอบรมด้านการอาชีวศึกษาและเทคนิค ในระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษา เป็นต้น โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศสมาชิกซีมีโอ และปลัดกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทยและอินโดนีเซีย ร่วมเป็นสักขีพยาน บันทึกความเข้าใจฉบับนี้จะมีผลบังคับใช้เป็นระยะเวลา 3 ปี และอาจต่ออายุออกไปอีกในระยะเวลาเดียวกัน

การประชุม Policy Forum

ที่ประชุมรับทราบการปาฐกถาเรื่อง A Transformation in Vocational Technical Education - The Way Forward โดย Dr. Law Song Seng ที่กล่าวถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของสถาบัน ITE ของสิงคโปร์ ที่เป็นต้นแบบการ

พัฒนาการดำเนินงานด้านอาชีวศึกษาของประเทศไทยใน 4 ประเด็น ดังนี้

1) การศึกษาด้านเทคนิคและอาชีวศึกษาของประเทศต่างๆ ในภูมิภาค กำลังประสบปัญหาในด้านภาพลักษณ์ตามที่ผู้ปกครองมักนิยมส่งบุตรหลานของตนไปศึกษาเล่าเรียนในมหาวิทยาลัยมากกว่าอาชีวศึกษา การเปลี่ยนภาพลักษณ์ของการศึกษาด้านอาชีวศึกษาของประเทศสิงคโปร์ ประสบผลสำเร็จในการเปลี่ยนทัศนคติของประชาชน ด้วยการรณรงค์เสริมสร้างภาพพจน์ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดแข่งขันทางสื่อโทรทัศน์ “Top of the Trade” การให้รางวัล “Apprenticeship of the Year” การยกเลิกการตลาด และการสร้างแบรนด์อาชีวศึกษา เพื่อเปลี่ยนภาพลักษณ์การศึกษาด้านอาชีวศึกษาในสิงคโปร์ รวมถึงการสร้างวิทยาเขตด้านอาชีวศึกษาแห่งใหม่ที่ทันสมัยในสิงคโปร์

2) การพัฒนาของโลกและความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ส่งผลให้ประเทศต่างๆ จำเป็นต้องผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ ควบคู่ไปกับพัฒนาทักษะด้านอาชีพที่จำเป็นในการประกอบอาชีพ ดังนั้น ประเทศต่างๆ จึงควรมีการจัดการศึกษาที่มีความสมดุลในด้านวิชาความรู้ ควบคู่ไปกับการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ตรงในการฝึกปฏิบัติงานในสถานประกอบการหรือในภาคอุตสาหกรรม

3) ประเทศต่างๆ ควรนำรูปแบบการจัดการด้านอาชีวศึกษาที่ประสบความสำเร็จไปประยุกต์ใช้กับสภาพการณ์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของแต่ละ

ประเทศ

4) การพัฒนาความเป็นเลิศขององค์กร นับเป็นสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาการศึกษาด้านอาชีวศึกษาในอนาคต

การจัดประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีด้านการศึกษาของซีมีโอ

การจัดประชุมโต๊ะกลมรัฐมนตรีศึกษาของซีมีโอครั้งนี้ ใช้หัวข้อ Future Directions of SEAMEO ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการของประเทศไทย ได้เสนอข้อคิดเห็นในการขับเคลื่อนนโยบายในเชิงยุทธศาสตร์ของซีมีโอดังนี้

❖ ประเทศไทยสนับสนุนการขยายเวลา

ของการดำรงตำแหน่งประธานสภาซีมีโอ จากเดิม 1 ปี เป็นระยะเวลา 2 ปี เพื่อให้ประเทศซีมีโอสามารถขับเคลื่อนนโยบายในเชิงยุทธศาสตร์ของซีมีโออย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์และสอดคล้องกับเป้าหมายการจัดตั้งประชาคมอาเซียนภายในปี 2558

❖ ส่งเสริมความร่วมมือกับซีมีโอ

ภายใต้สถาบันพัฒนาศักยภาพด้านภาษาอังกฤษ เพื่อตอบสนองต่อข้อตกลงของประชาคมอาเซียนที่ให้ภาษาอังกฤษเป็นภาษากลางในการสื่อสารร่วมกัน ทั้งในระดับครูนักเรียน และบุคลากร เพื่อบรรลุเป้าหมายประชาคมอาเซียนในปี 2558

❖ ความร่วมมือในการพัฒนาด้านCT เพื่อเชื่อมโยงให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ โดยใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

❖ ความร่วมมือในการจัดตั้งสถาบันความเป็นเลิศของซีมีโอ ในฐานะที่ซีมีโอรับผิดชอบด้านการศึกษา จึงควรมียุทธศาสตร์พัฒนาประชาคมอาเซียนให้มีศักยภาพ และใช้ทรัพยากรของภูมิภาคในการร่วมแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มประชาคมอาเซียน

จากการหารือดังกล่าวที่ประชุมฯ เห็นชอบให้มีการขยายระยะเวลาการดำรงตำแหน่งของประธานสภาซีมีโอเป็น 2 ปี และให้ลดระยะเวลาจัดการประชุมสภาซีมีโอเหลือเพียง 2 วัน สนับสนุนให้มีการจัดทำรายงานเพื่อรวบรวมข้อมูลด้านการศึกษาในภาพรวมของภูมิภาคพร้อมทั้งมอบให้สำนักเลขาธิการซีมีโอ ศึกษาแนวทางการดำเนินการดังกล่าวเพื่อจัดทำเป็นข้อมติเสนอต่อสภาซีมีโอเพื่ออนุมัติต่อไป

การประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 6

ในวันที่ 30 มกราคม 2554 ได้มีการจัดประชุมรัฐมนตรีศึกษาอาเซียน ครั้งที่ 6 โดยมีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการในประเทศอาเซียน ผู้แทนสำนักเลขาธิการอาเซียน และผู้แทนสำนักเลขาธิการองค์การ

ซีมีโอ เข้าร่วมการประชุม โดยมีสาระสำคัญ ได้แก่ การรายงานการจัดทำแผน 5 ปี ด้านการศึกษาของอาเซียน ระหว่างปี 2554 - 2558 ประกอบด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความตระหนักเกี่ยวกับอาเซียน ด้วยการเสริมสร้างความตระหนักและค่านิยมร่วม การเป็นประชาชนอาเซียนในสังคมทุกระดับ รวมทั้งในสาขาการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2.1 เสริมสร้างโอกาสในการได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อบรรลุเป้าหมายการจัดการศึกษาเพื่อปวงชน ยุทธศาสตร์ที่ 2.2 การเพิ่มคุณภาพการศึกษา การจัดทำมาตรฐานการศึกษา การศึกษาตลอดชีวิตและการพัฒนาอาชีพด้วยการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ส่งเสริมการจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนอย่างมีคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาที่กำหนดไว้อย่างชัดเจน ยุทธศาสตร์ที่ 3 การเคลื่อนย้ายข้ามพรมแดนและการจัดการศึกษาให้ เป็นสากลด้วยการจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงานและ สภาพเศรษฐกิจของยุคโลกาภิวัตน์

ยุทธศาสตร์ที่ 4 การสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรรายสาขาอื่นๆ เพื่อพัฒนาการศึกษา การดำเนินงานของสาขาอื่นๆ ของอาเซียนมีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้าน การศึกษา เช่น การศึกษาด้านสภาพแวดล้อม การจัดการศึกษาเพื่อสิทธิมนุษยชน การจัดการศึกษาเพื่อการป้องกัน HIV/AIDS เป็นต้น

ที่ประชุมยังได้รับทราบการรายงาน ความก้าวหน้าของการดำเนินงานเครือข่าย มหาวิทยาลัยอาเซียน โดยเฉพาะการดำเนินงาน ความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสาธารณรัฐ เกาหลีในโครงการมหาวิทยาลัยไซเบอร์ ซึ่งได้ แบ่งการดำเนินงานเป็น 3 ระยะ โดยระยะแรก เป็นการเสริมสร้างศักยภาพด้านการใช้ ICT ของศูนย์การเรียนรู้ด้านการศึกษาในลักษณะ e-learning ในประเทศกัมพูชา สปป. ลาว พม่า และเวียดนาม (เริ่มต้นในเดือนมีนาคม 2554 และสิ้นสุดโครงการในเดือนมิถุนายน 2557) การรายงานการดำเนินเครือข่ายการพัฒนาด้านวิศวกรรมศึกษาของเครือข่าย มหาวิทยาลัยอาเซียน ภายใต้การสนับสนุน จากไจกา

ที่ประชุมยังเห็นชอบให้มีการจัดประชุม คณะกรรมการประสานงานเจ้าหน้าที่อาวุโส ด้านการศึกษาของอาเซียนในเดือนมีนาคม 2554 ที่สำนักเลขาธิการอาเซียนกรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย เพื่อพิจารณาเกี่ยวกับรายละเอียด การจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีด้าน การศึกษาของอาเซียน รวมทั้งการประชุมระดับ รัฐมนตรีอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา และ การพิจารณาให้มีการบูรณาการและหลอมรวม โครงการและกิจกรรมต่างๆ ในกรอบอาเซียน ในแผน 5 ปีด้านการศึกษาของอาเซียน เพื่อให้มั่นใจว่าอาเซียนภายใต้กรอบการดำเนินงานด้านการศึกษาจะไม่มีภารกิจด้าน การศึกษาในภูมิภาคร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ สูงสุด ✨

การประชุมคณะกรรมการความร่วมมือว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย – กัมพูชา ครั้งที่ 7

❖ พิมพ์วิชัย เมืองนิต

การประชุมคณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 7 จัดให้มีขึ้นที่โรงแรม Angkor Palace Resort & Spa จังหวัดเสียมราฐ ประเทศกัมพูชา

(คณะผู้แทนพักที่โรงแรม Sofitel Phokeethara ซึ่งห่างจากโรงแรมที่ประชุมประมาณ 15 นาที โดยรถยนต์) เป็นการจั้ประชุม 2 วัน วันแรก (3 กุมภาพันธ์ 2554) เป็นการประชุมระดับ SOM (เจ้าหน้าที่อาวุโส) สำหรับวันที่สอง (4 กุมภาพันธ์ 2554) เป็นการประชุมหารือแบบ Four Eyes (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยและรองนายกรัฐมนตรีกัมพูชา) ในช่วงเช้า หลังจากนั้นเป็นการประชุม JC ครั้งที่ 7 เต็มคณะ

The 7th Meeting of the Joint Commission for Bilateral Cooperation between Thailand and Cambodia was held during 3-4 February 2011 in Cambodia's Siem Reap province. The Cambodian side was led by Deputy Prime Minister and Foreign Minister H.E. Hor Namhong and the Thai side by Thai Foreign Minister H.E. Kasit Piromya. The meeting of the Joint Commission is an important mechanism for reviewing and following up on the progress of cooperation in all areas. Included in the areas of discussion was education, cultural, social, scientific, technological and environmental cooperation. The Cambodian side expressed their gratitude to HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn's for the establishment of a college in Cambodia.

ผู้แทนฝ่ายกัมพูชาที่เข้าร่วมการประชุมในครั้งนี้มีจำนวนประมาณ 36 คน นำโดย H.E. Mr. Hor Namhong รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และความร่วมมือระหว่างประเทศของกัมพูชา ในขณะที่ฝ่ายไทยมี **นายกษิต ภิรมย์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยเป็นหัวหน้าคณะ พร้อมผู้แทนส่วนราชการที่เกี่ยวข้องของไทย จำนวน 12 หน่วย ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ กระทรวงกลาโหม กองบัญชาการกองทัพไทย สภาความมั่นคงแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงมหาดไทย คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน กระทรวงการคลัง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย และสถานเอกอัครราชทูตไทยประจำกัมพูชา จำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 44 คน (การประชุมครั้งนี้ไม่มีผู้แทนจากกระทรวงแรงงาน กระทรวงยุติธรรม กระทรวงพลังงาน และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย เดินทางไปเข้าร่วมประชุมด้วย)

❖ นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการพิเศษ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

การประชุมในวันแรก(3กุมภาพันธ์ 2554) เป็นการประชุมในระดับ SOM (เจ้าหน้าที่อาวุโส) แบ่งการประชุมออกเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่มที่ 1 : กลุ่มการเมืองและ ความมั่นคง มีนายลอง วิสาโล รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา เป็นประธานฝ่ายกัมพูชา และมีนายธีรกุล นิยมปลัดกระทรวงการต่างประเทศของไทยเป็นประธานฝ่ายไทย

กลุ่มที่ 2:กลุ่มสังคมการศึกษา วัฒนธรรม วิทยาศาสตร์ และความร่วมมือด้านวิชาการ มีนายอึ้ง เซียน รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงการต่างประเทศกัมพูชา เป็นประธานฝ่ายกัมพูชา และมีนายประวิตร ชัยมงคล รองปลัดกระทรวงการต่างประเทศของไทย เป็นประธานฝ่ายไทย

กลุ่มที่ 3 : กลุ่มเศรษฐกิจและการท่องเที่ยว มีนายปาน สรศักดิ์ รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงพาณิชย์กัมพูชา เป็นประธานฝ่ายกัมพูชา และมีนายภาสกร ศิริยะพันธ์ อธิบดีกรมเอเชียตะวันออกของไทย เป็นประธานฝ่ายไทย

โดยแต่ละกลุ่มได้แยกห้องเจรจาหารือระหว่างกันในการกิจที่เกี่ยวข้อง แล้วร่วมกันจัดทำ Draft Record of Discussion ของการประชุมคณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 7 สำหรับนำเสนอต่อที่ประชุมเต็มคณะในวันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2554 ต่อไป

สำหรับเรื่องงานที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ซึ่งมีกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ กระทรวงการต่างประเทศ เกี่ยวข้องอยู่ด้วยนั้นได้จัดเข้าสู่การพิจารณาของกลุ่มที่ 3 โดยที่ประชุมได้พิจารณาร่วมกันของทั้งฝ่ายไทยและฝ่ายกัมพูชาแล้วเห็นสมควรจัดทำเป็น Draft Record of Discussion ดังต่อไปนี้

ความร่วมมือทางด้านการศึกษา

ข้อที่ 6 ของ Draft Record of Discussion

ฝ่ายกัมพูชาได้แสดงความซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในการพระราชทานวิทยาลัยกัมปงเมอเตียล จังหวัดกัมปงธม ทั้งการก่อสร้างและการพัฒนา รวมทั้งการ

ขยายเวลาความช่วยเหลือไปอีก 3 ปี จนถึงปี 2556 นอกจากนี้ได้ขอบคุณฝ่ายไทยในการให้ทุนการศึกษาและฝึกอบรมแก่เจ้าหน้าที่และนักเรียนของกัมพูชาในปีที่ผ่านมา

ข้อที่ 7 ของ Draft Record of Discussion

ทั้งสองฝ่ายเห็นพ้องในการเสริมสร้างความร่วมมือด้านการศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทั้งในระดับทวิภาคีและภายใต้กรอบความร่วมมือระดับภูมิภาค เช่น ซีมีโอ (SEAMEO) อาเซียน(ASEAN) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) และอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการของทั้ง 2 ประเทศ ได้ลงนามใน MOU ร่วมกันไว้ที่จังหวัดอุบลราชธานี เมื่อวันที่ 31 พฤษภาคม 2546 โดย MOU ดังกล่าวไม่มีวันสิ้นสุดของ MOU และเป็น MOU ที่ครอบคลุมรูปแบบของการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบัน การศึกษาระดับต่างๆ การแลกเปลี่ยนการเยือนของผู้บริหารระดับสูง การแลกเปลี่ยนผู้เชี่ยวชาญ บุคลากรด้านการศึกษา เจ้าหน้าที่และนักเรียน รวมทั้งการแลกเปลี่ยนข้อมูลและสื่อการศึกษาทุกรูปแบบ ตลอดจนการจัดประชุม การสัมมนา และความร่วมมือด้านการศึกษาอื่นๆ ซึ่งทั้งสองประเทศได้กำหนดร่วมกัน

การประชุมในวันที่สอง(4กุมภาพันธ์ 2554) แบ่งการประชุมออกเป็น 2 ช่วง

ช่วงที่ 1 : เป็นการประชุมหารือแบบ Four Eyes คือการประชุมหารือระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย และรองนายกรัฐมนตรี/รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของกัมพูชาเท่านั้น ส่วนราชการอื่นๆ ไม่ได้เข้าร่วมหารือด้วย

ช่วงที่ 2:เป็นการประชุมเต็มคณะ โดยมี รองนายกรัฐมนตรี Hor Namhong ของกัมพูชา และนายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยเป็นประธานร่วม

ประธานร่วมของทั้ง 2 ฝ่ายได้กล่าวเปิดการประชุมร่วมโดยขอบคุณทุกฝ่ายที่ได้ร่วมกันปรึกษาหารือในแต่ละเรื่องที่เกี่ยวข้อง และนำผู้แทนของทั้ง 2 ประเทศที่เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ แล้วพิจารณารับรอง Draft Record of Discussion เป็นรายเรื่องรายข้อทั้ง 56 ข้อ ตามที่คณะทำงานกลุ่มย่อยในระดับ

เจ้าหน้าที่อาวุโส (SOM) เสนอ ทั้งนี้ **นายกษิต ภิรมย์** รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทยได้กล่าวเน้นต่อที่ประชุม ใน 4 เรื่อง ดังต่อไปนี้

ก. ขอยืนยันในความมุ่งมั่นที่จะร่วมมือกันขยายความร่วมมือที่มีต่อกันในทุกด้านให้ได้มากที่สุด

ข. ต้องการที่จะทำอะไรในสิ่งที่เป็นการสร้างสรรคี่ให้เกิดขึ้นมากที่สุด เช่น การจัดทำให้มีการพบปะกันของสื่อทั้งไทยและกัมพูชา พร้อมทั้งห้ามมิให้สื่อของทั้งสองประเทศกระจายข่าวในสิ่งที่ไม่เป็นจริง

ค. กระทรวงการต่างประเทศของไทยจะพยายามขับเคลื่อน เร่งรัดเรื่องต่างๆ ที่ค้างอยู่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ไม่ว่าจะเป็นเรื่อง การปักเขตแดนหรือการส่งนักโทษชาวกัมพูชาที่ถูกควบคุมตัวอยู่ในไทยกลับไปยังประเทศกัมพูชา (ประมาณ 3,000 คน)

ง. ก่อนที่จะเดินทางมาประเทศกัมพูชาในครั้งนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย ได้พบปะหารือกับหน่วยทหารของไทยที่กรุงเทพฯ และได้พบกับกองกำลังบูรพาที่ชายเขตแดนไทย - กัมพูชา จึงขอยืนยันว่าฝ่ายไทยจะไม่มีการใช้อาวุธยิงชาวบ้านของกัมพูชาอย่างแน่นอนและไม่เป็นผู้ใช้อาวุธยิงฝ่ายกัมพูชาอย่างแน่นอนด้วย

การประชุมคณะกรรมาธิการร่วมว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 8 นั้น ที่ประชุมพิจารณาเห็นสมควรให้จัดที่ประเทศไทย สำหรับวัน เวลา และสถานที่นั้น จะได้แจ้งให้ฝ่ายกัมพูชาทราบโดยผ่านช่องทางทางการทูตต่อไป

อนึ่ง หลังจากพิธีปิดการประชุมคณะกรรมาธิการความร่วมมือทวิภาคี (JC) ไทย - กัมพูชา ครั้งที่ 7 แล้ว นายกษิต ภิรมย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศพร้อมด้วยคณะ ได้เดินทางต่อไปยังกรุงเทพมหานคร เพื่อเยี่ยมนายวิระ สมความคิด และนางสาวราตรี พิพัฒนาไพบูรณ์ ซึ่งถูกควบคุมตัวอยู่ที่เรือนจำเปรยฮอร์ด้วย ✨

การจัดสัมมนาวิชาการตะวันออกกลางศึกษา สัญจร หัวข้อ “สายสัมพันธ์ไทย - ตะวันออกกลาง: มองผ่านมิติสังคมและวัฒนธรรม”

- ❖ สมทรง งามวงษ์
- ❖❖ ผาณิต ทิพย์สุวรรณ

Thailand maintains a policy of expanding cooperation in all fields with Muslim nations in all parts of the world, including the Middle East. With this in mind, the Bureau of International Cooperation (BIC) together with the Muslim Studies Center, Institute of Asian Studies, Chulalongkorn University co-organized a seminar on the topic of “Thai-Middle East Relations: the socio-cultural dimensions” during 21 - 22 February 2011. The seminar took place in Ayutthaya province, selected because of its long history of trade with Muslim countries. It was designed to raise awareness and build knowledge among school principles, teachers and students. Apart from special lectures by experts in the field, participants visited the Sheikh Ahmed Qomi Monument and the Kudi Cho Fa Mosque. The monument is the supposed burial place of this Persian trader who settled in the province in the early seventeenth century. The Sheikh contributed greatly to enhancing Siam’s commercial activities at that time and became the country’s first Chularajamontri, overseeing Islamic Affairs and Muslim communities in the Kingdom of Siam.

เมื่อวันที่ 21 - 22 กุมภาพันธ์ 2554

สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับศูนย์มุสลิมศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการสัมมนาวิชาการ ตะวันออกกลางศึกษาสัญจร หัวข้อ “สายสัมพันธ์ไทย - ตะวันออกกลาง : มองผ่านมิติสังคมและวัฒนธรรม” ณ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีผู้เข้าร่วมการสัมมนา ประกอบด้วยผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ ครู/อาจารย์ นักเรียน/นักศึกษา และบุคคลผู้สนใจ จำนวน 130 คน โดยนายไพศาล วิชาลาภรณ์ ผู้อำนวยการสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวงศึกษาธิการให้

- ❖ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับนานาชาติ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ❖❖ นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

เป็นประธานเปิด ได้กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมสัมมนา และกล่าวเปิดในพิธีเปิดการสัมมนา ใจความสำคัญสรุปได้ว่า ประเทศในภูมิภาคตะวันออกเฉียงกลางหลายประเทศมีความสัมพันธ์ที่ใกล้ชิด และมีความร่วมมือด้านการศึกษา กับไทยมานาน โดยเฉพาะการให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาไทยมุสลิมในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และปริญญาตรีเป็นประจำทุกปี ประเทศที่ให้ทุน ได้แก่ คูเวต บาห์เรน จอร์แดน โมร็อกโก อียิปต์ โดยเฉพาะอียิปต์ที่มีนักศึกษาไทยมุสลิมไปศึกษาประมาณ 2,000 คน และปัจจุบันหลายประเทศในตะวันออกเฉียงกลางมีบทบาทเพิ่มมากขึ้นด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ วัฒนธรรม ศิลปะ และความก้าวหน้าทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง และกำลังทวีบทบาทเพิ่มมากขึ้นในเวทีโลก จึงเป็นเรื่องที่น่ายินดีที่ผู้เข้าร่วมการสัมมนาครั้งนี้จะได้การนำความรู้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในด้านการศึกษาและการประกอบอาชีพในอนาคต

สำหรับการจัดสัมมนาวิชาการครั้งนี้ มีกิจกรรม ได้แก่ การสัมมนาวิชาการในวันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2554 ณ โรงแรมกรุงศรีวิเวอร์ โดยเชิญวิทยากรและผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันการศึกษาต่างๆ ได้แก่

1. นายวันมูหะมัดนอร์ มะทาอดีตประธานรัฐสภาปาฐกถาพิเศษ เรื่อง “ความสัมพันธ์ไทย - ตะวันออกกลางในบริบททางสังคมวัฒนธรรม”
2. นายดำรง พุฒตาล อดีตสมาชิกวุฒิสภา บรรยายเรื่อง “เรื่องเล่าต่างแดน: ตะวันออกกลางในโลกยุคใหม่”
3. รศ.ดร.วินัย ดะห์ลัน ผู้อำนวยการศูนย์วิทยาศาสตร์ฮาลาล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรยายเรื่อง “อารยธรรมอิสลามในวิทยาการสมัยใหม่”
4. รศ.พิเชษฐกุลเกษมเกียรติ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัยมหิดล บรรยายเรื่อง “ไทย - ตะวันออกกลาง : ความสัมพันธ์ด้านการศึกษา”
5. ผศ.ดร.อนันต์ อมาตยกุล คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล บรรยายเรื่อง “อิทธิพลของวรรณคดีอาหรับในประวัติศาสตร์ไทย”
6. รศ.ดร.จรัญ มะลูลีม คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ บรรยายเรื่อง “อาหรับมองไทย ไทยมองอาหรับ”
7. ดร.จุฬิศพงศ์ จุฬารัตน์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย บรรยายเรื่อง “อาหรับและเปอร์เซีย: บทบาทของวัฒนธรรมมุสลิมในศิลปวัฒนธรรมไทย”
8. คุณธีรพันธ์ช่วงพิชิตศูนย์ข้อมูลประวัติศาสตร์ชุมชนธนบุรีบรรยายเรื่อง “วัฒนธรรมอาหารเปอร์เซียในสังคมไทย”

และกิจการการศึกษาสัญจรในวันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2554 ได้แก่การไปเยี่ยมชมและรับฟังการบรรยายความรู้ที่มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา เรื่อง “ประวัติท่านเอกอหมัด” พร้อมเยี่ยมชมสะพานเทพนมี การรับฟังบรรยายและเยี่ยมชมมัสยิดตะเกียบและมัสยิดกุฎีซอฟ้า

ผลจากการสัมมนาครั้งนี้ทำให้กลุ่มผู้บริหารการศึกษา นักวิชาการ ครู/อาจารย์ นักเรียนนักศึกษา ตลอดจนผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและประชาชนได้รับทราบข้อมูลองค์ความรู้ด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม รวมทั้งความร่วมมือด้านการศึกษาของประเทศในภูมิภาคตะวันออกเฉียงกลางที่กำลังมีบทบาทสำคัญต่อความเคลื่อนไหวของโลกในปัจจุบัน *

โครงการทุนสนับสนุนให้นักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย

- ❖ สมทรง งามวงษ์
- ❖❖ สุทธิศา ชุณหะวัณ

Over the years, Thai students and also officials in the Ministry of Education have benefited greatly from bilateral cooperation agreements and the provision of overseas scholarship programmes, research opportunities and workshops. China and Japan have been two of the important destination countries. To reciprocate their cooperation, the Bureau of International Cooperation (BIC) organized a one month, short course training on language and culture in which eight students from Guangxi University and Hainan Normal University in China together with four students from Utsunomiya University and Osaka University in Japan participated. From February 27th to March 26th 2011, they attended the Saovapa Thai Language and Traditional Cuisine School in Bangkok following lessons in Thai language and literacy and building their cultural knowledge.

ความเป็นมา

ในช่วงหลายปีที่ผ่านมาประเทศไทยได้ได้รับความร่วมมือทางการศึกษาจากรัฐบาลต่างประเทศ เช่น ญี่ปุ่น จีน เกาหลี สิงคโปร์ อินเดีย อินโดนีเซีย ออสเตรเลีย รัสเซีย กลุ่มประเทศตะวันออกกลาง รวมทั้งสหภาพยุโรป ซึ่งประเทศต่างๆ เหล่านี้ได้ให้การสนับสนุนด้านทุนการศึกษา วิจัย ฝึกอบรม และศึกษาดูงาน แก่นักเรียนนักศึกษา และบุคลากรของกระทรวงศึกษาธิการเป็นประจำทุกปี โดยทุนส่วนหนึ่งเป็นทุนการศึกษาเพื่อศึกษาภาษาและวัฒนธรรมของผู้ให้ ดังนั้น เพื่อเป็นการดำเนินงานในลักษณะต่างตอบแทนและเป็นการส่งเสริมความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับประเทศที่ให้ความร่วมมือดังกล่าวข้างต้น กระทรวงศึกษาธิการโดยสำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดให้มีโครงการสนับสนุนให้นักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ชาวต่างชาติเกิด

ความสนใจที่จะมาศึกษาต่อในประเทศไทย ตามนโยบายการส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการศึกษานานาชาติ และเพื่อส่งเสริมความรู้ภาษาและวัฒนธรรมให้แก่ชาวต่างชาติให้มีความรู้ในทักษะต่างๆ ทั้ง การเขียน การอ่าน การฟัง การสนทนาในระดับเบื้องต้น รวมทั้งให้ความเข้าใจต่อวิถีชีวิต ตลอดจนประเพณีและวัฒนธรรมอันดีงามของไทย ซึ่งจะก่อให้เกิดผลประโยชน์ต่อการดำเนินงานส่งเสริมความร่วมมือกับต่างประเทศและการสร้างเครือข่ายความใกล้ชิดระหว่างหน่วยงานต่อไปในอนาคต โดยการจัดดำเนินโครงการในครั้งนี้มีเป้าหมายที่จะจัดเป็นโครงการนำร่องสำหรับประเทศที่มีความสำคัญต่อประเทศไทยและภูมิภาค ได้แก่ สาธารณรัฐประชาชนจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี

โครงการทุนสนับสนุนให้นักศึกษาต่างชาติมาศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทย ในครั้งนี้เป็นโครงการริเริ่มของกระทรวง

- ❖ หัวหน้ากลุ่มความร่วมมือต่างประเทศระดับนานาชาติ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- ❖❖ นักวิเทศสัมพันธ์ ข้าราชการ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

ศึกษาธิการ โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อให้ผู้รับทุนชาวต่างประเทศที่เข้าร่วมหลักสูตรมีความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาไทยระดับสื่อสารได้ และมีความเข้าใจต่อวัฒนธรรมอันดีงามของไทย
2. เพื่อส่งเสริมนโยบายความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระหว่างไทยกับต่างประเทศ
3. เพื่อส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างประเทศ

ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้เชิญนักศึกษาจากจีน ญี่ปุ่น และเกาหลี เดินทางมาเข้าร่วมโครงการ โดยมีกำหนดการจัดการศึกษาขึ้นระหว่างวันที่ 27 กุมภาพันธ์ - 26 มีนาคม 2554 ณ โรงเรียนภาษาและศิลปะการประกอบอาหารไทยเสาวภา สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ

สำหรับนักเรียนต่างชาติที่เดินทางมาเข้าร่วมโครงการในครั้งนี้ ประกอบด้วยนักศึกษาจากมหาวิทยาลัย Guanxi จำนวน 3 คน มหาวิทยาลัย Hainan Normal University จำนวน 5 คน มหาวิทยาลัย Utsunomiya จำนวน 2 คน และมหาวิทยาลัย Osaka

จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ซึ่งนักเรียนทุกคนต่างก็มีความยินดีอย่างยิ่งที่ได้เดินทางมาเยือนประเทศไทยและรู้สึกตื่นเต้นที่ได้เรียนรู้ภาษาไทย วัฒนธรรมไทย ตลอดจนชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทย และบางคนยังมีความมุ่งหวังที่จะมาทำงานในประเทศไทยด้วย

การจัดหลักสูตรดังกล่าวนอกจากจะมีการสอนการฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย หลักสูตรระยะสั้น 120 ชั่วโมงในเบื้องต้นแล้ว ยังมีการสอนมารยาทไทย การทำอาหารไทย การแกะสลักผักและผลไม้ การจัดนิทรรศการ การศึกษานอกสถานที่เพื่อศึกษาวิถีชีวิตของคนไทย เช่น วัดพระแก้ว วัดอรุณราชวราราม ตลาดน้ำอัมพวา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชมหุ่นละครเล็ก และการชมศิลปวัฒนธรรมไทยที่สวนสามพราน จังหวัดนครปฐม เป็นต้น

นอกจากนี้ โรงเรียนฯ ได้จัดให้มีการทดสอบเพื่อประเมินสัมฤทธิ์ผลทางการศึกษาของนักศึกษา ก่อนที่จะจบหลักสูตร ซึ่งพบว่า นักศึกษาทุกคนมีอัตราการเข้าเรียนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 และมีผลคะแนนการประเมินผลผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด คือ ได้ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 80 ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการและ

โรงเรียนฯ ได้จัดพิธีการมอบประกาศนียบัตร การสำเร็จการศึกษาแก่นักศึกษาในวันสำเร็จหลักสูตร โดยผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงฯ ด้วย

แนวทางการดำเนินงานต่อไป

1. กระทรวงศึกษาธิการจะเสนอให้มีการดำเนินงานโครงการทุนสนับสนุนให้นักศึกษาต่างชาติมาศึกษาภาษาและวัฒนธรรมไทยอย่างต่อเนื่อง และขยายเป้าหมายการดำเนินงานไปยังประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศอาเซียนให้มากขึ้น
2. การดำเนินงานโครงการจะจัดทำแผนดำเนินงานอย่างเป็นระบบ โดยต้องกำหนดเวลาในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพการศึกษาของแต่ละประเทศ ความสะดวกของผู้รับทุน และความสะดวกของฝ่ายไทย
3. กระทรวงศึกษาธิการควรจะต้องแจ้งผลการดำเนินงานให้กระทรวงการต่างประเทศทราบเพื่อเป็นข้อมูลในการดำเนินงานด้านต่างประเทศอย่างบูรณาการ ✨

การแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ ภาษาอังกฤษในที่ชุมชนระดับชาติ ประจำปี 2554

❖ สมใจ ธีรวิฑู

The Bureau of International Cooperation (BIC) in collaboration with the English-Speaking Union Association (ESU) jointly organized the Thailand Public Speaking Competition 2011 under the topic "Words are not Enough". The purpose of the competition was to select two students to represent Thailand in the International Public Speaking Competition 2011 in London, England during May 23 - 27, 2011.

Forty three students from the secondary level and eighteen students from undergraduate level participated in the semi-final round of the national competition which was held on February 25th 2011. Fifteen from secondary level and five from undergraduate level went through to the final on March 18th 2011. The two winners were Mr. Sarun Junsiri from Pibool Witayalai School and Mr. Phillip Songkran Upton from Stamford International University.

กระทรวงศึกษาธิการตระหนักถึงความสำคัญของภาษาอังกฤษว่าเป็นภาษาสากลและเป็นสื่อกลางในการเรียนรู้และการสื่อสารระดับนานาชาติ ดังนั้นจึงได้มอบหมายให้สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการร่วมกับสมาคมการพูดภาษาอังกฤษ (ประเทศไทย) จัดการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ภาษาอังกฤษในที่ชุมชนระดับชาติ ปี 2554 เพื่อคัดเลือกเยาวชนไทยจำนวน 2 คนเป็นผู้แทนไทยไปร่วมการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ในที่ชุมชนระดับนานาชาติ ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ประจำปี 2554

สำหรับนักเรียนนิสิตและนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม มีทั้งหมด 61 คน จากสถานศึกษาในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งหน่วยงานของรัฐและเอกชนโดยสามารถแยกเป็นระดับมัธยมศึกษา จำนวน 43 คน ประกอบด้วยนักเรียนจากสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน 17 คน สำนักงานบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 15 คน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 4 คน และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (โรงเรียนสาธิต) จำนวน 7 คน และนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษาจำนวน 18 คน

ทั้งนี้กระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันรอบรองชนะเลิศในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2554 ณ ห้องประชุม 1 และ 2 อาคารรัชมังคลาภิเษก ชั้น 3 กระทรวงศึกษาธิการ เพื่อคัดเลือกนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจำนวน 15 คน และระดับ

❖ หัวหน้ากลุ่มสารสนเทศต่างประเทศ สำนักความสัมพันธ์ต่างประเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อุดมศึกษาจำนวน 5 คนไปร่วมการแข่งขันในรอบสุดท้าย โดยปรากฏผลการแข่งขันดังนี้

1. ระดับอุดมศึกษา จำนวน 5 คน ได้แก่

- 1.1 นางสาวหทัยชนก ชันท์ลักษณะสุข มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด
- 1.2 นายณัฐภพ ผดุงธรรม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.3 นางสาวอรพิชชา พนมรมย์ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ
- 1.4 นายพีรรัช งานทวี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- 1.5 นายฟิลิป สงกรานต์ อัมตัน มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

2. ระดับมัธยมศึกษา จำนวน 15 คน ได้แก่

- 2.1 นางสาวจิตรปภา สุพันธ์ะ โรงเรียนจอมพระประชาสรรค์
- 2.2 นายพลภัทร ดุรงค์พันธ์ โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
- 2.3 นางสาวนัฐฐา ัญญุปกรณ์พันธ์โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ เตรียมอุดมถ่อมเกล้า
- 2.4 นางสาวมุขรินทร์ ศุภชวโรจน์ โรงเรียนชลกันยานุกูล
- 2.5 นางสาวณัฐวดี กลิ่นสวาทหอม โรงเรียนนานาชาติเซนต์จอร์จส์
- 2.6 นางสาวโชติรส อึ้งขาว โรงเรียนสารสาสน์วิเทศสายไหม
- 2.7 นางสาวสินี กนกศิลป์ธรรม โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร
- 2.8 นายวีรภัทร อินติกาส โรงเรียนดาราวิทยาลัย
- 2.9 นายวรภพ มณีล้ำ โรงเรียนหนองจางวิทยา
- 2.10 นายธฤตสรณ์ ศรพรหม โรงเรียนเซนต์คาเบรียล
- 2.11 นางสาววิอร อัครเนตรนภา โรงเรียนเซนต์ฟรังซิสซาเวียร์ คอนแวนต์
- 2.12 นายศรัณญ์ จุณศิริ โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย
- 2.13 นางสาวนิสิตา บุญเจริญสมบัติ โรงเรียนวัฒนาวิทยาลัย
- 2.14 นางสาวกวิณฑรา ศักดิ์ศรีเกษมกุล โรงเรียนโยธินบูรณะ
- 2.15 นายบัณฑิต อรรคสิริสถาวร วิทยาลัยพณิชยการเซตุน

สำหรับการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ภาษาอังกฤษในที่ชุมชนระดับชาติรอบชิงชนะเลิศได้จัดขึ้นเมื่อวันที่ 18 มีนาคม 2554 ณ โรงแรมอิมพีเรียล ควีนส์ปาร์ค เพื่อคัดเลือกนักเรียนและนักศึกษาในระดับละ 1 คน (รวม 2 คน) เป็นผู้แทนประเทศไทยไปร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติ โดยมีรองศาสตราจารย์ นายแพทย์กำจร ตติยกวี รองเลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เป็นประธานในพิธีเปิดการแข่งขัน โดยผลการแข่งขันมีดังต่อไปนี้

ระดับอุดมศึกษา : ผู้ชนะเลิศคือ นายฟิลิป สงกรานต์ อัมตัน มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

ระดับมัธยมศึกษา : ผู้ชนะเลิศคือ นายศรัณญ์ จุณศิริ โรงเรียนพิบูลวิทยาลัย

ผู้ชนะเลิศการแข่งขันกล่าวสุนทรพจน์ภาษาอังกฤษข้างต้นจะได้บัตรโดยสารเครื่องบินไป-กลับ กรุงเทพฯ - ลอนดอน รวมทั้งที่พักและอาหารระหว่างร่วมการแข่งขันระดับนานาชาติ ในระหว่างวันที่ 23 - 27 พฤษภาคม 2554 ณ กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ✨

อาหารกลางวันสำคัญไฉน

❖ รศ.ดร.วไล ณ์ ป้อมเพชร

In 1980, the first project under the Plan for the Development of Children and Youth in Remote Areas, initiated by HRH Princess Maha Chakri Sirindhorn, was established. Recognizing that if children are suffering from ill health, malnourishment or hunger they can not perform well in school, the Princess encouraged schools to cultivate their own vegetable gardens and to use the produce grown to make nutritious and healthy lunches. This practical learning experience was the first of many projects that have been implemented to improve childhood nutrition and health. Beyond Thailand's borders, the Princess has shared her ideas with other countries and today the School Lunch Project is also making a difference to children in Bhutan, Cambodia, Laos, Mongolia, Myanmar and Vietnam.

ในขณะที่องค์กรแอมเนสตี้อินเตอร์เนชันแนล กำลังรณรงค์เรื่อง “ความยากจน” เพราะถือว่า “ความยากจนเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน” หรืออีกนัยหนึ่งก็คือรณรงค์ให้หยุดยั้งการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่ทำให้ผู้คนอยู่ในวังวนของความยากจน ปรากฏว่าทั่วโลกกำลังมีปัญหาเรื่องความยากจน และมีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้น ซึ่งนับว่าเป็นวิกฤตสิทธิมนุษยชนที่ร้ายแรงที่สุดอย่างหนึ่งของโลก

ถ้าพิจารณาคุณภาพของคนยากจนจะเห็นว่าไม่ได้หมายถึงการขาดแคลนรายได้เท่านั้น แต่ที่สำคัญยิ่งไปกว่านั้นยังหมายถึงการถูกตัดสิทธิ์ การขาดความมั่นคง การถูกกีดกัน และความสิ้นไร้พลังในการต่อสู้ ซึ่งทั้งหมดนี้ล้วนเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชน

❖ ประธานโครงการสิทธิมนุษยชน ยส.

เป็นที่ยอมรับกันทั้งระดับโลกและระดับ

ประเทศว่าคนทุกคนไม่ว่าจะอยู่ในที่ใดต่างมีสิทธิที่จะได้รับการตอบสนองของความจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับการดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ เป็นต้นว่า มีอาหาร มีน้ำสะอาด มีที่อยู่อาศัย การบริการด้านสุขภาพ และอนามัย การศึกษา สิทธิที่จะได้รับความมั่นคงที่จะไม่ถูกเลือกปฏิบัติและที่จะมีส่วนร่วมในการตัดสินใจซึ่งกระทบต่อชีวิตของตนตลอดจนที่จะได้รับการเยียวยาอย่างเหมาะสม ถ้าถูกละเมิดสิทธิ แต่ในความเป็นจริงแล้วคนยากจนกลับถูกกีดกัน เอาเปรียบ ขาดความมั่นคง ไร้เสียงเรียกร้อง จนดูเหมือนว่าการละเมิดสิทธิมนุษยชนเป็นองค์ประกอบของชีวิตคนยากจนทั้งหลาย

ในบรรดาสหิทธิมนุษยชนทั้งหลายสิทธิที่จะได้รับการตอบสนองของความจำเป็นขั้นพื้นฐาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาหาร น้ำดื่ม การดูแลสุขภาพอนามัย นับว่าเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะสำหรับเด็ก บทความนี้จึงใคร่เน้นเรื่องอาหาร ซึ่งเป็นปัจจัยพื้นฐานของสุขภาพอนามัย เพื่อให้เด็กเจริญเติบโตและสามารถมีพัฒนาการได้อย่างเหมาะสม ในเรื่องนี้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงบรรยายเรื่อง “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร” เนื่องในการสัมมนาความสัมพันธ์ไทย-จีน “การพัฒนาพลังแห่งเยาวชน: สร้างพื้นฐานคุณภาพชีวิตร่วมกันเพื่ออนาคต” เมื่อวันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2550 ดังนี้ “...เริ่มต้นด้วยการพัฒนาอาหาร โภชนาการ และสุขภาพอนามัย ทั้งนี้เพราะถือว่าการพัฒนาเด็กและเยาวชน ถ้าไม่พัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านสุขภาพและอนามัยก่อน เด็กจะไม่มีความพร้อมสำหรับการพัฒนาด้านอื่นๆ” ด้วยเหตุนี้โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน จึงเป็นโครงการตามพระราชดำริโครงการแรกภายใต้โครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร เริ่มดำเนินการเมื่อเกือบสามสิบปีที่แล้ว (พ.ศ. 2523) โครงการนี้มุ่งให้นักเรียน ครู และผู้ปกครองร่วมกันทำการเกษตรใน

โรงเรียน แล้วนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน เพื่อให้นักเรียนมีอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการบริโภคตลอดปีการศึกษา เมื่อได้ร่วมเดินทางไปเยี่ยมโรงเรียนในโครงการพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ พร้อมกับครูและผู้บริหารโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครเป็นครั้งแรกที่อำเภอเบญจลือ จังหวัดน่าน เมื่อสิบกว่าปีที่แล้ว เห็นครูและนักเรียนตัวน้อยๆ ช่วยกันติดไฟตั้งหม้อหุงข้าวทำอาหารกลางวัน ก็เกิดความประทับใจและยินดี และอดคิดไม่ได้ว่านักเรียนอุทิศสัปดาห์เดินทางไปล่าบนหนทางไกล 6 ถึง 8 กิโลเมตรมาโรงเรียน คงไม่ใช่เพื่อมาเรียนหนังสือแต่คงเพื่อมารับประทานอาหารกลางวัน ซึ่งน่าจะเป็นอาหารมื้อแรกของวันด้วยซ้ำไป หลายปีก่อนหน้านี้เคยไปเยี่ยมโรงเรียนหลายแห่งในประเทศนอร์เวย์ สวีเดน และฟินแลนด์ ที่ฟินแลนด์ได้รับเชิญให้ไปดูห้องอาหารในระหว่างอาหารกลางวัน ซึ่งครูเน้นย้ำว่าเด็กทุกคนได้รับประทานอาหารร้อน (hot meal) คืออาหารที่ปรุงเสร็จใหม่ๆ ในโรงอาหาร ไม่ใช่อาหารประเภทแช่แข็งหรือพายที่เย็นชืด เมื่อได้มาเห็นเด็กยากจนในถิ่นทุรกันดารของไทยได้รับประทานอาหารร้อนปรุงเสร็จใหม่ๆ เหมือนกัน ก็รู้สึกซาบซึ้งในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ

ที่สนใจเรื่องอาหารกลางวันและเคยร่วมทำโครงการอาหารกลางวันตามโรงเรียนต่างๆ ในเขตกรุงเทพมหานคร และจังหวัดใกล้เคียงมาตั้งแต่เมื่อเข้าเป็นอาจารย์สอนที่คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยใหม่ๆ เพราะมีประสบการณ์เรื่องอาหารกลางวันมาตั้งแต่เด็ก ในระหว่างสงครามมหาเอเชียบูรพาเราสองคนพี่น้องอายุ 7 - 8 ขวบต้องอพยพตามโรงเรียนซึ่งย้ายหลบภัยไปอยู่ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ คงต้องโทษสงครามที่ทำให้ข้าวยากหามากแวง และโทษตัวเองที่รับ

ประทานไม่เก่งและเลือกอาหาร เพราะสิ่งที่ประทับใจในความทรงจำมาจนถึงทุกวันนี้คือ อาหารส่วนใหญ่เป็นต้มจืดหมูสามชั้นซึ่งมีแต่มันหมู เมื่อรับประทานไม่ได้และถูกบังคับให้รับประทานจึงต้องแอบคายใส่กระเป๋าทิ้งออกเสีย ทำให้ถูกผู้ซัดทอดใส่ผ้าดูเป็นประจำการที่ไม่ได้รับอาหารอย่างเพียงพอและขาดสารอาหารทำให้สุขภาพไม่สมบูรณ์ ซีดหน้าหนักตากว่าเกณฑ์และเจ็บป่วย ทำให้ผู้ปกครองและโรงเรียนต้องดูแลรักษาเป็นพิเศษ หลังสงครามย้ายตามโรงเรียนกลับมากรุงเทพฯ ทางบ้านนำอาหารปิ่นโตมาส่งให้รับประทานตอนเที่ยง ทำให้รับประทานอาหารได้ดีขึ้น สุขภาพดีขึ้น มีความสุขและสนใจการเรียนรู้อีกกิจกรรมต่างๆมากขึ้นตามลำดับ

ปัจจุบันเข้าใจว่าเด็กนักเรียนส่วนใหญ่ในประเทศของเรามีอาหารกลางวันรับประทานไม่ว่าจะเป็นการจัดเตรียมให้โดยทางโรงเรียน โดยจ่ายเงินค่าอาหารล่วงหน้าพร้อมกับค่าเล่าเรียน ชื่ออาหารที่ทางโรงเรียนจัดหาไว้ให้นำปิ่นโตมาจากบ้าน หรือกลับไปรับประทานอาหารที่บ้าน แต่ก็แน่ใจได้ว่ายังมีเด็กในวัยเรียนอีกจำนวนมากที่ยังหิวโหยเพราะ

ความยากจน ผู้ปกครอง ครู ผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบในระดับสูงขึ้นไป มีหน้าที่สอดส่องดูแลในเรื่องนี้อย่างจริงจังและหาวิธีช่วยเหลือให้เด็กทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กยากจนที่ไม่ได้รับประทานอาหารเข้ามาจากบ้าน ที่สำคัญคืออาหารที่ทางโรงเรียนจัดเตรียมให้นักเรียนจะต้องมีคุณค่าครบถ้วน สะอาดและปลอดภัย โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันซึ่งเป็นหนึ่งในโครงการตามพระราชดำริ เป็นแบบอย่างที่ดีที่ควรนำมาพิจารณาและปฏิบัติ: “การประกอบอาหารกลางวันมีการกำหนดปริมาณอาหารที่นักเรียนควรบริโภคตามหลักที่นักโภชนาการแนะนำ เพื่อให้ได้คุณค่าอาหารครบถ้วนตามหลักโภชนาการ...การจัดอาหารกลางวันที่มีคุณค่าทางโภชนาการและถูกสุขลักษณะให้นักเรียนทุกคน นอกจากจะช่วยให้ภาวะโภชนาการเด็กดีขึ้นแล้ว ยังเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยพัฒนาพฤติกรรมมารีที่เหมาะสม เช่น ให้นักฝึก ผลไม้ กินอาหาร

ให้ครบ 5 หมู่ .....”⁽¹⁾ พระราชดำริที่กว้างไกล และพระวิริยอุตสาหะช่วยให้เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารดังกล่าวประกอบด้วย 1. โรงเรียนในสังกัดกองบัญชา - การตำรวจตระเวนชายแดน (ต.ช.ด.) จำนวน 183 แห่ง 2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 178 แห่ง 3. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนไทยภูเขา “แม่ฟ้าหลวง” สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน 266 แห่ง 4. โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ 33 แห่ง 5. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน (ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม) จำนวน 15 แห่ง 6. โรงเรียนในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 แห่ง รวมทั้งสิ้นนับเป็นจำนวน 681 แห่ง นอกจากนี้ยังมีศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กวัยเตาะแตะในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอีก 30 ศูนย์⁽²⁾

เมื่อเดือนมกราคมที่ผ่านมาได้มีโอกาสร่วมเดินทางไปจังหวัดระนองกับคณะกรรมการยุติธรรมและสันติ (ยส.) เพื่อเยี่ยมโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 4 โรง ที่ยินดีต้อนรับนักเรียนพม่าเข้าเรียนในโรงเรียนร่วมกับนักเรียนไทยด้วยจุดประสงค์ที่จะรับฟังปัญหาและให้กำลังใจแก่ผู้บริหาร และครูผู้สอน ในโอกาสนี้ได้เยี่ยมชมศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตชายแดนไทย - พม่า ที่มีอยู่ทั้งหมด 6 ศูนย์ การเยี่ยมชมพบปะ พูดจา กับบุคคลในวงการศึกษา ผู้รับผิดชอบทั้งในส่วนของการเรียนรู้ในโรงเรียน

และในศูนย์พัฒนาฯ ในช่วงระยะเวลา 4 - 5 วัน ทำให้ได้รับรู้ปัญหา ข้อคิด ทศนคติ และพฤติกรรมต่างๆ ทั้งในส่วนที่จะต้องหาทางแก้ไข ปรับปรุง และในส่วนที่น่าชื่นชมและประทับใจ ที่ประทับใจมากที่สุดคือ อาหารกลางวันของเด็กพม่าในศูนย์พัฒนาฯ ซึ่งตั้งอยู่ในหมู่บ้านของแรงงานประมงชาวพม่า ศูนย์แห่งนี้มีนักเรียนกว่า 200 คน อายุระหว่าง 5 ขวบถึง 12 ปี นักเรียนแต่ละคนหรือและครอบครัว (ในกรณีมีพี่น้อง 2 หรือ 3 คน) นำปิ่นโตอาหารกลางวันมาจากบ้านตั้งแต่เช้า ครั้นถึงเวลาอาหารเที่ยงต่างก็นำปิ่นโตมาวางบนโต๊ะของตนเองอย่างมีระเบียบ สวดมนต์พร้อมกัน แล้วจึงเปิดปิ่นโตออกรับประทานอาหารอย่างรวดเร็วและเรียบร้อย นอกจากข้าวแล้ว อาหารที่นำมา 2 - 3 อย่าง ประกอบด้วยปลา เนื้อหมู เนื้อไก่ ไช้ และผัก ซึ่งปรุงมาอย่างน่ารับประทาน ไม่ว่าจะเป็นปลาทอด ปลาราด เครื่องแกงขลุกขลิก ผัดผักนานาชนิด ไช้เจียว เนื้อหมู เนื้อไก่ทอด เด็กๆ รับประทานอาหารด้วยความเอร็ดอร่อย ผู้ที่เข้าเยี่ยมชมเกิดอาการหิวข้าว ในขณะที่เดียวกันก็ชื่นชมผู้ปกครองที่จัดเตรียมอาหารมีคุณค่าครบถ้วนและน่ารับประทาน ทำให้อดคิดไม่ได้ว่าพ่อแม่ของเด็กเหล่านี้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นแรงงานพม่ารับจ้างทำประมงหรืองานอื่นๆ เท่าที่มีผู้จ้าง ล้วนเป็นพ่อแม่ที่รักลูก อยากให้ลูกอยู่ดีกินดีมีการศึกษา ซึ่งเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานสำหรับชีวิตมนุษย์ นอกจากนั้นยังอดคิดต่อไปไม่ได้ว่าชาวพม่าดังกล่าวน่าจะมีมาตรฐานรู้และเห็นความสำคัญของการได้รับอาหารที่มีคุณค่าครบตามหลักโภชนาการ เพราะทั้งๆ ที่มีรายได้น้อย มีความเป็นอยู่ต่ำกว่ามาตรฐาน แต่ก็ยังสรรหาและตระเตรียมอาหารที่มีประโยชน์ให้ลูกๆ ได้รับประทาน เพื่อให้ลูกมีสุขภาพแข็งแรงสามารถมีพัฒนาการด้านอื่นๆ โดยเฉพาะด้านการศึกษาอย่างเหมาะสม

ได้แต่หวังต่อไปว่าสักวันหนึ่งเด็กในวัยเรียนทุกคนในประเทศของเราจะได้รับประทานอาหารกลางวันที่มีคุณค่าครบถ้วน *

(1) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีทรงบรรยายเรื่อง “การพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดาร” ในการสัมมนา ความสัมพันธ์ไทย - จีน “การพัฒนาพลังแห่งเยาวชน: สร้างพื้นฐานคุณภาพชีวิตร่วมกันเพื่ออนาคต” วันที่ 27 มีนาคม พ.ศ. 2550

(2) แผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2550 - 2559) ข้อมูลปีการศึกษา 2551

มรดกโลกสองฟากพรมแดน มรดกโลกอิกวาซูในบราซิล (ตอนที่ 2)

❖ ภาพและเรื่องโดย สาวิตรี สุวรรณสถิตย์

In the second of two articles on the Iguazu National Park and Falls of Argentina and Brazil, the writer explores the challenges associated with the listing, conservation and management of the site. She goes on to explain how cooperation between the two nations was established in the late nineties and how this has brought benefits in terms of conservation, the development of education and research initiatives as well as the promotion of sustainable tourism. This article is presented as a model for transborder cooperation and case study for Thailand and neighboring countries in resolving conflicts.

ความนำ

เขตมรดกโลกอิกวาซูในบราซิลได้ขึ้นทะเบียนมรดกโลกในปี 1986 ตั้งอยู่ในพื้นที่บริเวณอุทยานแห่งชาติอิกวาซู ซึ่งรัฐบาลบราซิลได้ประกาศตั้งขึ้นในปี ค.ศ.1939 และแก้ไขเพิ่มเติมในปี ค.ศ.1944 กับปี 1981 เพื่อขยายพื้นที่อุทยานให้กว้างขวางขึ้นรวมเป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติปัจจุบัน 170,076 เฮกเตอร์

การบริหารอุทยานแห่งชาติอิกวาซูของบราซิลนั้นอยู่ในการดูแลบริหารของกรม

❖ อติตรองปลัดกระทรวงศึกษาธิการฝ่ายต่างประเทศ และอติตเลขาธิการคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการศึกษา วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ

อุทยานแห่งชาติและพื้นที่สงวนต่างๆ ของสถาบัน IBDF (Instituto Brasileiro de Desenvolvimento Florestal)

อย่างไรก็ดีในเขตนี้ยังมีที่ดินของเอกชน ที่อยู่ในบริเวณอุทยานนี้อีก 113.6 เฮคเตอร์ ซึ่งเป็นเกาะอยู่ในแม่น้ำอีควาซู แต่ก็มีกรร่วมมือกับทางการในการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ให้สอดคล้องกับการเป็นมรดกโลกอีควาซูด้วย

เขตพื้นที่ตรงนี้เป็นจุดที่แม่น้ำอีควาซูกับแม่น้ำพานาราไหลมาบรรจบกันและส่วนที่เป็นแม่น้ำอีควาซุนั้นก็คือพรมแดนด้านทิศใต้ทั้งหมดของบราซิลนั่นเอง ช่วงนี้แม่น้ำกว้างถึง 1,200 เมตร มีเกาะแก่งหลายแห่งและไหลตกลงสู่หน้าผาหินบะซอลท์สูง 80 เมตร เกิดเป็นน้ำตกรูปโค้งมีหน้ากว้าง 2,700 เมตร ซึ่งส่วนที่อยู่ในดินแดนของบราซิลเป็นน้ำตกกว้าง 800 เมตร ส่วนที่อยู่ในอาร์เจนตินากว้าง 1,900 เมตร แต่เมื่ออยู่ในบราซิลก็

สามารถมองเห็นภาพพาโนรามากว้างของน้ำตกขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเขตอาร์เจนตินาทั้งหมดได้ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งเป็นภาพที่น่าตื่นตามาก

การขึ้นทะเบียนมรดกโลกของบราซิล

การเสนอเอกสารของบราซิลเพื่อขอขึ้นทะเบียนอุทยานแห่งชาติพร้อมกับน้ำตกอีควาซูในฝั่งบราซิลให้เป็นมรดกโลกทางด้านธรรมชาติ

อุทยานแห่งชาติอิกวาซู
ในฝั่งบราซิล เพื่อพิจารณา
ขึ้นทะเบียนมรดกโลก
ด้วย โดยหวังว่าพื้นที่อุทยาน
แห่งชาติอิกวาซูทั้งสอง
ฝั่งพรมแดนจะได้เป็น
“a transfrontier World
Heritage Site” .....

กรณีประเริญของ IUCN

เอกสารการประเมินของ IUCN ระบุว่า
แม้ว่าอุทยานแห่งชาติอิกวาซูจะมีความ
บริบูรณ์ในแง่ของประวัติศาสตร์การอนุรักษ์
มาตั้งแต่ปี ค.ศ. 1916 และนอกจากความ
ยิ่งใหญ่สวยงามของน้ำตกแล้วยังมีสัตว์ป่า
หายากอีกมากและมี 80 ชนิดที่เป็นสัตว์ใกล้
สูญพันธุ์ แต่ทว่าอุทยานแห่งชาติอิกวาซูของ
บราซิลได้รับผลกระทบอย่างมากจากการ
พัฒนาการท่องเที่ยวที่เข้มข้นในพื้นที่บริเวณ
น้ำตก โดยเฉพาะมีการใช้เฮลิคอปเตอร์บินชม
ทัศนียภาพเหนือน้ำตก มีการพัฒนาการเกษตร
ในพื้นที่รอบๆ มีการตัดถนนผ่านอุทยาน
นอกจากนี้จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ค่อนข้างน้อย
คือมีระดับบริหารจัดการ 26 คน ระดับทั่วไป
17 คน จึงไม่ค่อยเพียงพอสำหรับพื้นที่อุทยาน
ขนาดใหญ่ที่ล้อมรอบด้วยการพัฒนาเกษตรกรรม

ยิ่งไปกว่านั้นยังมีการตัดไม้ถางพื้นที่ป่า
ต้นน้ำพารานาเพื่อสร้างเขื่อนพลังน้ำไฟฟ้า
ขนาดใหญ่ที่สุด เขื่อนนี้มีความยาว 9 กิโลเมตร
สูง 200 เมตร ผลิตพลังไฟฟ้าที่สะอาด
ปราศจากมลพิษได้ 12,600 เมกะวัตต์ ซึ่งใช้ใน
ประเทศบราซิล 22% ของความต้องการใช้
ไฟฟ้าในบราซิลทั้งหมดแต่ส่งไปใช้ในประเทศ
ปารากวัยได้ 90% ของความต้องการใช้ไฟฟ้า
ในปารากวัยทั้งหมด ซึ่ง IUCN ประเมินการว่า
หากต้องมีการสร้างเขื่อนเพิ่มอีกเขื่อนหนึ่งจะ
ทำให้น้ำท่วมเข้ามาในมุมด้านตะวันออกเฉียง
ใต้ของอุทยานแห่งชาติอิกวาซูถึง 1,700 เฮกเต
อร์ และจะทำให้อุณหภูมิตัวไปของบริเวณ
น้ำตกในตอนกลางคืนสูงขึ้นจากปกติมาก

ในปี 1986 นั้น บราซิลได้ขอเสนอแยกเป็น
มรดกโลกอิสระ ไม่ขอให้นำเข้าไปเชื่อมโยงผูกพัน
กับมรดกโลกอิกวาซูในอาร์เจนตินาซึ่งได้
ขึ้นทะเบียนไปแล้วก่อนหน้านี้ 2 ปี โดยอ้างว่า
กฎหมายของรัฐบาลบราซิลไม่อนุญาตให้
ดำเนินการเชื่อมโยงพื้นที่ทั้งสองฝั่งเข้าเป็น
มรดกโลกเดียวกัน ตามแนวทาง Transfrontier
Concept หรือ Transboundary World
Heritage Site ทั่วๆ ที่มติของคณะกรรมการ
มรดกโลกของยูเนสโกในปี ค.ศ. 1984 ในเรื่อง

การอนุมัติขึ้นทะเบียนมรดกโลกอิกวาซูของ
อาร์เจนตินานั้นได้ระบุไว้ในย่อหน้าหนึ่งของ
มติว่า

“..... คณะกรรมการ
ได้รับทราบด้วยความยินดี
จากผู้แทนบราซิลว่าจะ
ดำเนินการเสนอพื้นที่

จากมุมมองของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแล้ว IUCN ย่อมเห็นว่าอุทยานแห่งชาติอิกวาซุทั้งในฝั่งอาร์เจนตินาและในฝั่งบราซิลนั้นแท้จริงก็เป็นผืนป่าและผืนน้ำเดียวกัน ควรจะมองว่าเป็นมรดกโลกแห่งเดียวกัน

แต่เมื่อบราซิลเสนอแยกเป็นแหล่งมรดกโลกอิสระแล้ว IUCN และคณะกรรมการมรดกโลกก็เห็นว่าจำเป็นต้องมีการประสานงานในการบริหารจัดการระหว่างเจ้าหน้าที่ทางการของบราซิลและอาร์เจนตินาให้มากที่สุด และควรจะให้ “กรณีอิกวาซุ” นี้เป็นกรณีตัวอย่างที่ดีในรูปแบบของ Transfrontier cooperation ที่จะส่งเสริมความเข้าใจอันดีและความร่วมมือข้ามพรมแดนระหว่างประเทศทั้งสองเพื่อรักษาคุณค่าสากลอันโดดเด่นของมรดกโลกอิกวาซุไว้ร่วมกัน

มรดกโลกอิกวาซุ (บราซิล) ขึ้นทะเบียนเสี่ยงอันตราย (1999-2001)

ในปี ค.ศ.1999 จนถึงปี ค.ศ. 2001 มรดกโลกอิกวาซุในฝั่งของบราซิลได้รับผลกระทบจากการรุกรานและเปิดใช้ถนน (Colon Road) ภายในบริเวณอุทยานและเขตมรดกโลก และมีปัญหาผลกระทบจากการบริการการท่องเที่ยวอื่น ๆ จนคณะกรรมการมรดกโลกต้องมีมติขึ้นทะเบียนเป็นมรดกโลกในภาวะอันตราย

ทั้งยูเนสโกและ IUCN ได้ส่งคณะสำรวจไปตรวจพื้นที่เขตมรดกโลกที่บราซิลในเดือนมีนาคม 1999 พบว่ามีปัญหาดังนี้

ก) มีการเปิดถนนตัดผ่านเขตมรดกโลก (Colon Road) โดยกลุ่มคนที่ไม่ชอบด้วยกฎหมายมาตั้งแต่ปี 1997 และอัยการสูงสุดได้ส่งฟ้องชุมชนในท้องถิ่นรวมทั้งหน่วยงานของรัฐบาลท้องถิ่นและรัฐบาลกลางที่ไม่รักษากฎหมายในเรื่องการปิดถนนที่ได้ประกาศไว้ ซึ่งมีผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะเรือนยอดของป่าถูกตัดแบ่งเขตเป็นแนวยาว 17.5 กิโลเมตร ทำให้คุณค่าด้านความหลากหลายทางชีวภาพซึ่งเป็นเหตุผลหนึ่งในการขึ้นทะเบียนมรดกโลกต้องถูกกระทบอย่างมาก และยังส่งผลกระทบต่อการใช้ของทางน้ำ

ลำธาร และสายธารที่ไหลลงสู่น้ำตกมรดกโลกด้วย

ข) การใช้เฮลิคอปเตอร์ของเอกชน ขึ้นบินชมทิวทัศน์เพื่อผลทางการค้า ซึ่งเริ่มมาตั้งแต่ปี 1972 ทั้งในฝั่งบราซิลและอาร์เจนตินา แต่เมื่อขึ้นทะเบียนมรดกโลกแล้วทางฝั่งอาร์เจนตินาก็ได้ระงับกิจกรรมนี้ลงแล้ว ในขณะที่ฝ่ายบราซิลยังดำเนินการต่อไป ซึ่งสถาบันสิ่งแวดล้อมของรัฐพารานาได้ศึกษาผลกระทบพบว่า การส่งเครื่องบินเฮลิคอปเตอร์ขึ้นไปบินบริเวณน้ำตกนั้นรบกวนต่อนักเดินทางท่องเที่ยวที่เดินป่าตามแนวทางเลียงน้ำตกที่ทางการจัดไว้ ส่วนผลกระทบต่อสัตว์ป่าไม่ได้ระบุ

ค) การสร้างเขื่อนบนฝั่งแม่น้ำอิกวาซุ ได้มีการสร้างเขื่อน Salto Caixas ขึ้นบนฝั่งแม่น้ำอิกวาซุบริเวณเหนืออุทยานแห่งชาติอิกวาซุ ซึ่งได้ล้มเลิกแผนแล้ว

ง) การบริหารจัดการมีการเสนอให้ร่วมมือกันอย่างไรก็ดีขีดระหว่างอุทยานแห่งชาติอิกวาซุในบราซิลและในอาร์เจนตินาเพื่อร่วมกันอนุรักษ์มรดกโลกนี้ให้ยั่งยืน โดยมีการจัดทำแผนบริหารจัดการใหม่ในเขตบราซิลในปี 1999

ด้วยเหตุผลดังกล่าวที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกในปี ค.ศ. 1999 จึงต้องมีมติให้มรดกโลกอิกวาซุในบราซิลขึ้นเป็น “มรดกโลกในภาวะอันตราย” และให้ทบวงกันอีกครั้งในปี ค.ศ. 2000 ซึ่งก็เห็นว่ายังไม่มีความก้าวหน้าในการแก้ปัญหาเท่าที่ควร

ต่อมาในปี ค.ศ. 2001 ฝ่ายบราซิลได้แก้ไขปัญหาดังกล่าว โดยได้ปิดถนน Colon Road และใช้งบประมาณ 56,000 เหรียญสหรัฐฟื้นฟูสภาพป่าที่เสียหาย หยุดการบินเฮลิคอปเตอร์ หยุดการสร้างเขื่อนเพิ่มเติม และทำแผนบริหารจัดการโดยร่วมมือข้ามพรมแดนกับอาร์เจนตินามากขึ้นเพื่อให้เกิดผลแก่ความยั่งยืนของมรดกโลก ดังนั้นที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกจึงได้ถอนมรดกอิกวาซุในบราซิลออกจากบัญชี “มรดกโลกในภาวะ

อันตราย” ในปี ค.ศ. 2001

การเดินทางมาชมน้ำตกอิกวาซุจากด้านบราซิล

ผู้เขียนได้มีโอกาสเดินป่าเข้าไปในบริเวณน้ำตกอิกวาซุในด้านบราซิลซึ่งได้รับประสบการณ์และความประทับใจที่แปลกแตกต่างไปจากการเดินทางมาชมน้ำตกอิกวาซุในเขตแดนของอาร์เจนตินา (ซึ่งได้เล่าไปแล้วในตอน 1)

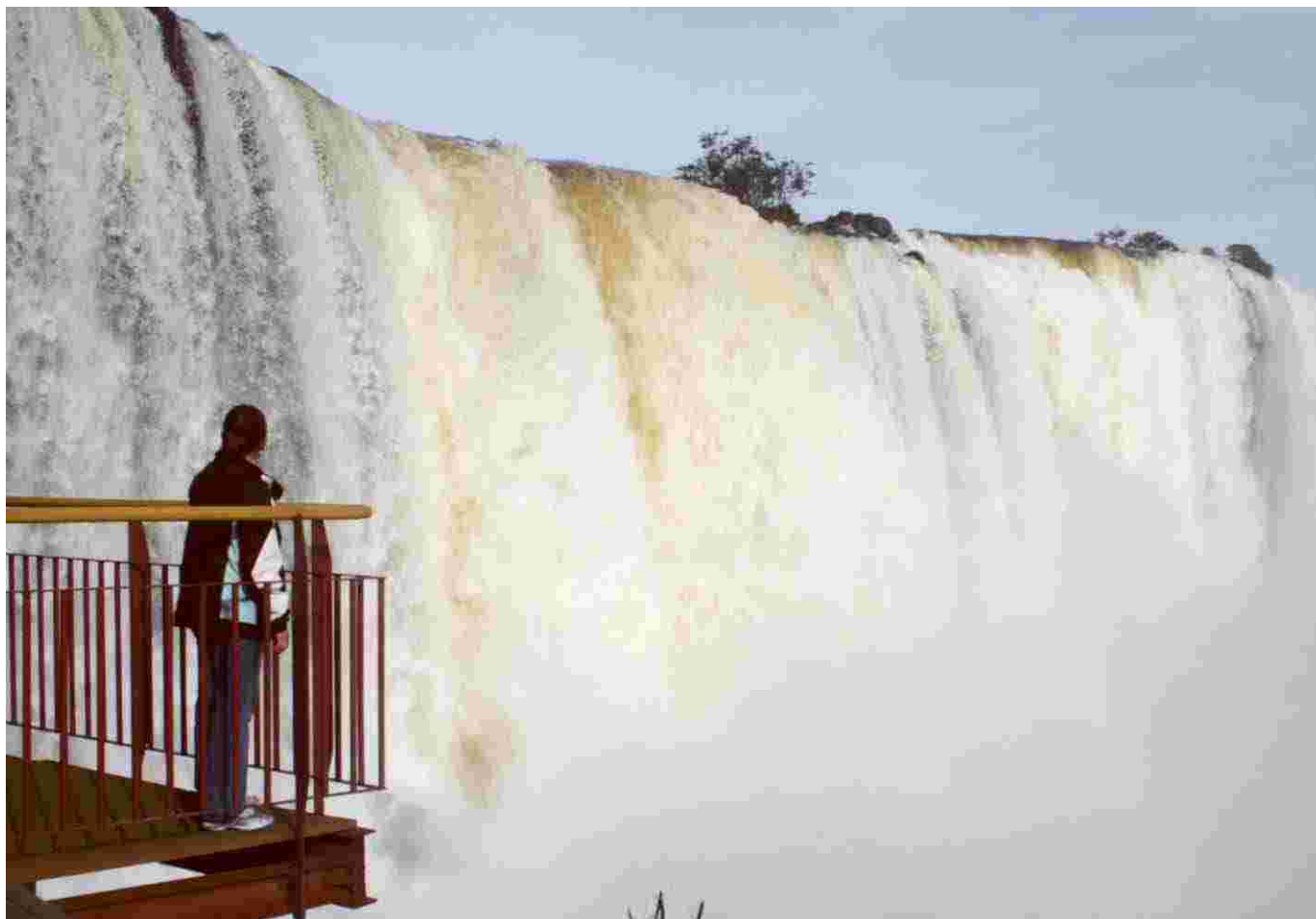
ทางเข้าไปยังบริเวณอุทยานแห่งชาติอิกวาซุของบราซิลนั้นโอ้อาสวยงาม มีอาคารพิพิธภัณฑ์แสดงธรณีวิทยาของบราซิลและให้ความรู้เกี่ยวกับสภาพชีววิทยาของอิกวาซุ ซึ่งมีการจัดแสดงที่ดีมากจึงมีครุณานักเรียนประถมและมัธยมต้นเข้าไปเดินชมอยู่จำนวนมาก

ออกมาจากอาคารพิพิธภัณฑ์ก็มีร้านอาหารและร้านขายของที่ระลึก และมีทางเดินเข้าไปสู่เส้นทางผ่านโรงแรมหรูสี่ชมพูซึ่งสร้างไว้ก่อนจะขึ้นทะเบียนมรดกโลก กล่าวกันว่าทุกห้องมองเห็นทัศนียภาพน้ำตกได้ชัดเจนสวยงามมาก แต่ก็มองดูไม่กลมกลืนกับสิ่งแวดล้อมของอุทยานแห่งชาติมากนัก

เส้นทางที่เดินในฝั่งบราซิลมีความยาว 1,200 เมตรเลียบชายป่าฝั่งแม่น้ำอิกวาซุ ทำให้สามารถมองเห็นน้ำตกตามช่องต้นไม้เป็นระยะๆ แต่ละช่วงทิวทัศน์จะแตกต่างกัน บางช่วงก็จะเห็นภาพน้ำตกทั้งหมดแต่อยู่ไกล เห็นทั้งน้ำตกส่วนสำคัญและส่วนที่เป็นน้ำตกบริวาร์ เส้นทางนี้จะนำไปสู่จุดชมวิวที่น้ำ

ประทับใจที่สุดคือส่วนที่เป็น “คอหอยของปีศาจ” (Garganta do Diablo) ในจุดนี้มีทางเดินทำด้วยไม้เป็นสะพานยื่นยาวออกไปถึงกลางแม่น้ำ มองเห็นน้ำตกที่เป็นรูปโค้งตกจากหน้าผาลงมารอบๆ ตัว เสียงดังสนั่นและมีละอองน้ำกระจายเต็มไปจนเป็นม่านหมอกหนา ใครที่เดินออกไปจนถึงปลายสะพานก็ต้องใส่เสื้อกันฝน หรือไม้ก็ต้องยอมเปียกปอนในบรรยากาศของความหนาวเย็นประมาณ 16 - 20°C แต่ในฤดูร้อนที่ตรงนี้จะแน่นอนขนาดที่ว่างถ่ายรูปลสวยๆ แทบไม่ได้

ต่อจากจุดที่น้ำเต้านั้นก็ยังมีลิฟท์ขนาดใหญ่ที่นำนักท่องเที่ยวขึ้นไปบนบริเวณด้านบนของน้ำตกซึ่งก็มีทางเดินระยะสั้นๆ ให้ชมวิวได้โดยรอบและถ่ายภาพกันให้จุใจจนแดดอ่อนลง

หลังจากนั้นนักท่องเที่ยวต่างก็ทยอยเดินลงไปนั่งพักผ่อน กินกาแฟ และซื้อของที่ระลึกกันที่บริเวณหน้าอาคารที่เปิดออกสู่ส่วนก่อนจะพากันเดินกลับออกจากเขตอุทยานแห่งชาติที่มีรถบัสคันใหญ่บรรทุกนักท่องเที่ยว ตกแต่ง

เป็นรูปนกและรูปสัตว์ที่สวยงามให้เข้ากับบรรยากาศป่าดิบชื้น

บนฝั่งบราซิลนี้ยังมีบริการนั่งเรือไปชม น้ำตกอีกเช่นกัน มีทั้งเรือผจญภัยและเรือสำราญที่จัดบริการในราคาแพง โดยเรือจะแล่นเข้าไปในบริเวณป่ารกของอุทยานแห่งชาติเพื่อให้ชมสัตว์ป่าและพันธุ์ไม้ และยังเปิดโอกาสให้นักท่องเที่ยวลงไปเล่นน้ำในบางตอนได้ ต่อจากนั้นก็ยังมีนักท่องเที่ยวที่ชอบผจญภัยลงเรือยางท่องเบนล่องแก่งเป็นระยะทาง 4 กิโลเมตรเป็นเวลาประมาณ 30 นาที ทั้งนี้การล่องเรือตลอดสายจะใช้เวลาถึง 2 ชั่วโมง

ความร่วมมือข้ามพรมแดน

คณะกรรมการมรดกโลกได้มีข้อเสนอแนะเพื่อส่งเสริมให้ทางการของอาร์เจนตินากับบราซิลมีความร่วมมือข้ามพรมแดนเพื่อให้มรดกโลกอีกวาซูมีความยั่งยืนมากขึ้น โดยเน้นในด้านต่างๆ คือ

- ด้านการใช้ประโยชน์ของสาธารณชน
- ด้านการศึกษา
- ด้านการคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติ
- ด้านการวิจัย

ในปี ค.ศ. 2003 ทางการของอุทยานแห่งชาติอีกวาซูทั้งในฝ่ายอาร์เจนตินาและบราซิลได้พัฒนาความตกลงร่วมกันเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมความร่วมมือในการบริหารจัดการข้ามพรมแดน โดยเฉพาะในด้านการวิจัยและการติดตามเฝ้าระวังตลอดจนด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน แต่จากรายงานความก้าวหน้าของคณะตรวจติดตามของ IUCN ที่รายงานต่อคณะกรรมการมรดกโลกในปี ค.ศ. 2008 ร่างข้อตกลงดังกล่าวยังไม่ได้มีการลงนามกันในระดับตัวแทนรัฐบาล

การที่บราซิลและอาร์เจนตินามีความพยายามจากสองฝ่ายที่จะร่วมมือกันข้ามพรมแดนนั้น ทำให้มีผู้สนับสนุนทางการเงินยื่นเสนอให้งบประมาณช่วยเหลือหลายราย เช่น Inter-American Bank Loan Project และ

เอกสารข้อมูลประกอบ

1. เอกสารการขึ้นทะเบียนมรดกโลกของอาร์เจนตินา ปี 1984 ของบราซิลปี 1986
2. มติที่ประชุมคณะกรรมการมรดกโลกครั้งที่ 23, 24, 25 และ 32 เกี่ยวกับมรดกโลกอิกวาซุ หมายเลขทะเบียน 303 และ 305
3. เอกสารการประเมินสถานภาพการอนุรักษ์อิกวาซุ ของ IUCN ปี 1984, 1986, 1999, 2001, 2005, 2008
4. บันทึกการพูดคุยกับมัคคุเทศก์ท้องถิ่นและการบันทึกการเดินทางไปบราซิลปี 2010 ของผู้เขียน
5. เอกสารข้อมูลของการท่องเที่ยวบราซิลเกี่ยวกับอิกวาซุในบราซิลและในอาร์เจนตินา

Spanish Aid Project รวมทั้งจากองค์กรเพื่อการพัฒนาภาคเอกชนในหลายประเทศ ทั้งนี้ ยูเนสโก และ IUCN ก็ติดตามให้ความช่วยเหลือแนะนำทางเทคนิคและวิชาการ อยู่เป็นระยะๆ เพราะมุ่งหมายที่จะให้รัฐบาล ทั้งสองประเทศร่วมกันรักษาความอุดมสมบูรณ์ของคุณค่าสากลอันโดดเด่นไว้และ ป้องกันความเสี่ยงต่างๆ เช่น การไหลพุ่งของน้ำ ในแม่น้ำและน้ำตกที่อาจลดลง ทักษะนี้ยาก ความประทับใจที่ผู้มาเยือนจะได้รับลดลง การอนุญาตให้มีกิจกรรมผจญภัยได้ก็จะกระทบ คุณค่าของมรดกโลก ตลอดจนการวิจัยเก็บ ข้อมูลในเรื่องความหลากหลายทางชีววิทยา และผลกระทบจากเขื่อนหรือการตัดไม้ใน บริเวณโดยรอบที่ใช้ทำการเกษตร รวมทั้งการ ตัดถนนเข้ามาในบริเวณอุทยานแห่งชาติด้วย

สรุป

กรณีมรดกโลกสองฝั่งพรมแดนที่อิกวาซุ ในประเทศอาร์เจนตินาและบราซิลนั้นน่าจะเป็นกรณีศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการมรดกโลกในประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านใกล้เคียงของไทยควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะอาจจะเป็นบทเรียนที่ให้แนวคิดในเชิงบวก ในกรณีของไทยหรือประเทศเพื่อนบ้านมีมรดกโลกที่มีปัญหาพรมแดนกัน รวมทั้งการป้องกันการดำเนินการก่อสร้างถนนหรือเขื่อนในบริเวณมรดกโลกที่อาจเป็นการคุกคามเชิงลบที่มีต่อมรดกโลกได้

*ข้อมูลทั่วไป

สหพันธ์สาธารณรัฐบราซิล ตั้งอยู่ทางตะวันออกเฉียงเหนือของทวีปอเมริกาใต้ โดยมีอาณาเขตติดกับทุกประเทศในทวีปอเมริกาใต้ ยกเว้นชิลีและเอกวาดอร์ **มีพื้นที่** 8,511,965 ตารางกิโลเมตร มีขนาดใหญ่ที่สุดในลาตินอเมริกาและใหญ่เป็นอันดับ 5 ของโลก **ภูมิประเทศ** ทางตอนเหนือส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ราบและพื้นดินต่ำเป็นคลื่น บางแห่งของประเทศเป็นทุ่งกว้าง เนินเขา ภูเขา และมีแนวชายฝั่งแคบ **ภูมิอากาศ** อากาศร้อนชื้น ส่วนทางตอนใต้อากาศเย็นสบาย **ทรัพยากรธรรมชาติ** น้ำมัน ปิโตรเลียม บอริกซ์ ทองคำ แร่เหล็ก (เป็นผู้ส่งออกแร่และผลิตภัณฑ์เหล็กรายใหญ่ที่สุดในโลก) แมงกานีส นิกเกิล ฟอสเฟต พลาคินัม ดีบุก ยูเรเนียม พลังน้ำ และไม้ **มีประชากร (ปี 2552)** 193 ล้านคน **เมืองหลวงคือ** กรุงบราซิลเลีย (Brasilia) **ใช้ภาษา** โปรตุเกส (ภาษาราชการ) สเปน อังกฤษ และฝรั่งเศส **นับถือศาสนา** คริสต์ นิกายโรมันคาทอลิก (ร้อยละ 80) **เชื้อชาติ** ผิวขาว (โปรตุเกส อิตาลี เยอรมัน สเปน โปแลนด์) (ร้อยละ 55) ผิวผสมระหว่างผิวขาวและผิวดำ (ร้อยละ 38) ผิวดำ ร้อยละ 6 และอื่นๆ {ญี่ปุ่น อาหรับ ชาวอินเดียนพื้นเมือง (Amerindian)} (ร้อยละ 1) **หน่วยเงินตรา** เอลล์ (REAL) อัตราแลกเปลี่ยน 1 เหรียญสหรัฐ เท่ากับ 1.70 เอลล์ (2553) **อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ (ปี 2553)** ร้อยละ 8 **ผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) (ปี 2552)** 2.02 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ **โครงสร้าง GDP (ปี 2552)** ภาคเกษตรกรรม ร้อยละ 6.5 ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 25.8 ภาคบริการ ร้อยละ 67.7 **รูปแบบการปกครอง** ประชาธิปไตยระบบประธานาธิบดี และเป็นสหพันธ์สาธารณรัฐ (Federative Republic) **การแบ่งเขตการปกครอง** 26 รัฐ (state) และ 1 เขตนครหลวง (Federal District) **มีผู้ว่าการรัฐรวม** 27 คน และ **ผู้บริหารเทศบาล (municipalities)** จำนวน 5,564 แห่ง **ประมุขของประเทศ** ประธานาธิบดี นาง Dilma Rousseff ซึ่งเข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2554 *

*กองลาตินอเมริกา กรมอเมริกาและแปซิฟิกใต้ กระทรวงการต่างประเทศ (กุมภาพันธ์ 2554)